

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

Broj: 05-16-1-G3-5/24
Sarajevo, 15.1.2024.

Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH

Trg BiH 1
71000 Sarajevo

16-01-2024			
01-16-10-146/24			

Predmet: Izvješće revizije učinka

Cijenjeni,

Sukladno članku 16. Zakona o reviziji institucija BiH (»Službeni glasnik BiH«, broj: 12/06), u privitku dopisa dostavljamo Vam Izvješće o provedenoj reviziji učinka na temu "Povjereni javni poslovi iz nadležnosti institucija BiH-studija slučaja: Ministarstvo komunikacija i prometa BiH".

S poštovanjem

Prilog:

- Izvješće revizije učinka
- Komentari Ministarstva komunikacija i prometa BiH na Nacrt izvješća
- Odgovor na komentare na Nacrt izvješća

Dostavljeno:

- Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH
- a/a.

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

Broj: 05-16-1-03-0/24
Sarajevo, 15. 1. 2024.

Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH

Trg BiH 1
71000 Sarajevo

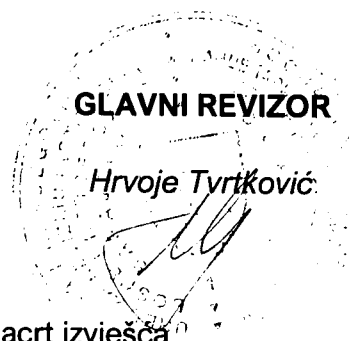
16-01-2024			
02-	16-10-	146/24	

Predmet: Izvješće revizije učinka

Cijenjeni,

Sukladno članku 16. Zakona o reviziji institucija BiH (»Službeni glasnik BiH«, broj: 12/06), u privitku dopisa dostavljamo Vam Izvješće o provedenoj reviziji učinka na temu "Povjereni javni poslovi iz nadležnosti institucija BiH-studija slučaja: Ministarstvo komunikacija i prometa BiH".

S poštovanjem

Prilog:

- Izvješće revizije učinka
- Komentari Ministarstva komunikacija i prometa BiH na Nacrt izvješća
- Odgovor na komentare na Nacrt izvješća

Dostavljeno:

- Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH
- a/a.

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА

**„ПОВЈЕРЕНИ ЈАВНИ ПОСЛОВИ ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ ИНСТИТУЦИЈА БИХ –
СТУДИЈА СЛУЧАЈА: МИНИСТАРСТВО КОМУНИКАЦИЈА И ТРАНСПОРТА БИХ“**

Сарајево, децембар 2023. године

**Повјерени јавни послови из надлежности институција БиХ – студија случаја:
Министарство комуникација и транспорта БиХ**

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине провела је ревизију учинка на тему: „Повјерени јавни послови из надлежности институција БиХ – студија случаја: Министарство комуникација и транспорта БиХ“. Ревизија је проведена у складу са Законом о ревизији институција БиХ, Међународним стандардима врховних ревизионих институција – ISSAI, INTOSAI смјерницама и методологијом за рад ревизије учинка врховних ревизионих институција у БиХ.

Ревизија је проведена с циљем да се испита ефикасност МКТ-а у успостављању функционалног система повјеравања јавних послова из своје надлежности.

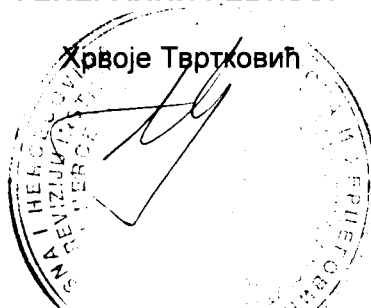
Налази ревизије указују на то да функционални систем повјеравања јавних послова из надлежности МКТ-а није ефикасно успостављен. МКТ није обезбиједио усаглашеност и досљедну примјену релевантног регулаторног оквира. МКТ није транспарентно и благовремено предузимао активности на повјеравању јавних послова другим институцијама или привредним асоцијацијама. Такође, МКТ није успоставио функционалан систем надзора вршења повјерених јавних послова. Утврђене слабости у процесу повјеравања јавних послова из надлежности МКТ-а другим институцијама и привредним асоцијацијама могу довести до несигурности у континуитету пружања јавних услуга и слабљења повјерења грађана и привредних субјеката у рад институција БиХ.

Препоруке су упућене МКТ-у који врши повјеравање обављања дијела административних и стручних послова из своје надлежности другим институцијама или привредним асоцијацијама. Реализацијом датих препорука унаприједиће се активности на обезбјеђењу ефикасности МКТ-а у успостављању функционалног система повјеравања јавних послова из своје надлежности, чиме би се омогућила конкуренција те обезбиједило квалитетније пружање услуга грађанима БиХ. Такође, имплементација препорука ове ревизије требала би допринијети реализацији Циљева одрживог развоја.

Канцеларија за ревизију је, у складу с одредбама Закона о ревизији институција БиХ, доставила Нацрт извјештаја институцијама које су биле обухваћене проведеном ревизијом. Овим институцијама је, у складу са Законом, остављена могућност да дају своје коментаре и примједбе на Нацрт извјештаја. Коментаре и примједбе на Нацрт извјештаја је доставило Министарство комуникација и транспорта. У достављеним коментарима нису изнесене нове чињенице или докази који би утицали на измјену налаза и закључака наведених у Нацрту извјештаја. Дио коментара који су техничке природе или доприносе јаснијој презентацији налаза су прихваћени и исти су уврштени у коначан извјештај.

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**
Неџад Хаџић

**ЗАМЈЕНИЦА
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Неда Мочевећ
3

Садржај

1. УВОД.....	11
1.1. Позадина проблема и мотиви за ревизију.....	11
1.2. Циљ, обим и ограничења ревизије.....	12
1.3. Ревизиона питања и критеријуми ревизије.....	14
1.4. Извори информација и методе ревизије.....	15
1.5. Структура извјештаја.....	16
2. ПОВЈЕРЕНИ ЈАВНИ ПОСЛОВИ У ИНСТИТУЦИЈАМА БИХ ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ МКТ – ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ.....	18
2.1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСПОСТАВЉЕНОЈ ПРАКСИ.....	18
2.1.1. Обављање административних послова у области хомологације возила, дијелова, уређаја и опреме возила.....	18
2.1.2. Обављање административних и техничких послова у области сертификације возила.....	19
2.1.3. Усклађивање међународних и међуентитетских редова вожње.....	20
2.1.4. Стручно оспособљавање управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу.....	21
2.1.5. Издавање међународних возачких дозвола.....	22
3. НАЛАЗИ.....	24
3.1. Усаглашеност и примјена регулаторног оквира, транспарентност и благовременост у повјеравању послова из надлежности МКТ-а.....	24
3.1.1. Хомологација и сертификација возила.....	24
3.1.1.1. Усаглашеност и примјена релевантног регулаторног оквира везаног за повјеравање послова хомологације и сертификације возила.....	24
3.1.2. Усклађивање међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње.....	29
3.1.2.1. Усаглашеност и примјена релевантног регулаторног оквира у повјеравању послова усклађивања међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње другим институцијама или привредним асоцијацијама.....	29
3.1.2.2. Транспарентност и благовременост у повјеравању послова усклађивања међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње другим институцијама или привредним асоцијацијама.....	32
3.1.3. Стручно оспособљавање управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу.....	32
3.1.3.1. Усаглашеност и примјена регулаторног оквира МКТ-а у процесу преношења послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу на друге институције или привредне асоцијације.....	33

3.1.3.1.1. Активности прикупљања и расподјеле прихода по основу стручног оспособљавања	35
3.1.3.2. Транспарентност и благовременост у повјеравању послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу другим институцијама или привредним асоцијацијама ...	38
3.2. Слабости МКТ-а у успостави функционалног система надзора над повјереним јавним пословима из своје надлежности.....	38
3.2.1. Надзор над процесом хомологације и сертификације возила	39
3.2.2. Надзор над усклађивањем међуентитетских и међународних аутобуских редова вожње	41
3.2.3. Надзор над пословима стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном и међуентитетском друмском превозу	42
3.2.4. Надзор над издавањем међународних возачких дозвола	43
4. ЗАКЉУЧЦИ	44
4.1. Усаглашеност и примјена релевантног регулаторног оквира, транспарентност и благовременост у повјеравању послова из своје надлежности	44
4.2. МКТ није успоставио функционалан систем надзора над повјереним јавним пословима из своје надлежности	45
5. ПРЕПОРУКЕ.....	47
6. ПРИЛОЗИ	50

Коришћене скраћенице

Скраћенице	Пуни назив
МКТ	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине
БиХ	Босна и Херцеговина
ЕУ	Европска унија
МФТ	Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине
Парламентарна скупштина БиХ	Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине
Канцеларија за ревизију	Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине
СМ БиХ	Савјет министара Босне и Херцеговине
Закон о управи	Закон о управи Босне и Херцеговине
Закон о управном поступку	Закон о управном поступку Босне и Херцеговине
Закон о финансирању институција	Закон о финансирању институција Босне и Херцеговине
Правобранилаштво	Правобранилаштво Босне и Херцеговине
Жалбени савјет	Жалбени савјет при Савјету министара Босне и Херцеговине
Суд БиХ	Суд Босне и Херцеговине
МП	Министарство правде Босне и Херцеговине
Спољнотрговинска комора	Спољнотрговинска комора Босне и Херцеговине
Конкурентијски савјет	Конкурентијски савјет Босне и Херцеговине
Национални комитет	Национални комитет за професионално оспособљавање у друмском превозу путника, терета и опасних твари

Извршни резиме:

Ревизија је проведена с циљем да се испита ефикасност МКТ-а у успостављању функционалног система повјеравања јавних послова из своје надлежности. У наставку су најважнији налази и препоруке ревизије:

МКТ није обезбиједио усаглашеност и примјену релевантног регулаторног оквира, транспарентност и благовременост у повјеравању послова из своје надлежности

- Судске пресуде, различити жалбени поступци, мишљења надлежних институција, опречни ставови МКТ-а, указују на то да МКТ није досљедно примијенио релевантни регулаторни оквир који се односи на повјеравање послова.
- МКТ је исказао свој став да је повјеравање вршења јавних послова на основу подзаконских аката незаконито и супротно интересима БиХ у Одлуци из 2012. године.
- МКТ није раскинуо закључени уговор с изабраном организацијом која је проводила активности по поништену јавном конкурс до краја 2021. године.
- Није измијењен Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ у правцу регулисања повјеравања вршења јавних послова из области хомологације и сертификације.
- МКТ није достављао подзаконске акте из области хомологације и сертификације возила на мишљење КонкурENCIЈском савјету.
- МКТ није добио мишљење Правобранилаштва да може закључити уговоре о обављању административних послова у области хомологације и сертификације возила из 2022. године.
- С обзиром на то да МКТ не располаже подацима о приходима које прикупљају административна и техничка тијела, процијенили смо (на бази аналитичких података из извјештаја о раду административних тијела) да укупни приходи у 2021. години за послове хомологације возила износе око 9,1 милион КМ, а за послове сертификације возила (на бази просјечних цијена) износе око 7,1 милион КМ.
- МКТ није обезбиједио ни транспарентност ни благовременост поступка одабира организације којој ће повјерити административне послове хомологације возила.
- У периоду 2010-2014. година МКТ је имао проблема с нефункционалношћу комисије која је требала усклађивати међународне и међуентитетске редове вожње.
- МКТ се није обраћао КонкурENCIЈском савјету за мишљење да ли Правилник из 2018. године садржи одредбе које могу спречавати, ограничавати или нарушавати тржишну конкуренцију.
- МКТ повјеравање јавних послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача врши на основу подзаконских аката које сам доноси.
- МКТ није у складу с донесеним Правилником о условима и поступку издавања лиценци за обављање међународног друмског превоза путника, терета и опасних материја закључио уговор о вршењу повјерених послова с изабраним тијелом МКТ.
- Приликом доношења подзаконских аката из области стручног оспособљавања, МКТ није тражио мишљење КонкурENCIЈског савјета.

- МКТ је 2016. године припремио измјене и допуне Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу, међутим, оне нису усвојене.
- Приходи на трансакцијском рачуну Спољнотрговинске коморе, прикупљени у поступку издавања сертификата о професионалној оспособљености управитеља превоза и возача, у износу од 1.130.086 КМ, нису били расположиви због недефинисаног начина њиховог прикупљања и расподеле.
- МКТ Цјеновник стручног оспособљавања и испита управитеља превоза и возача није ускладио с важећим Правилником из 2014. године.
- Цјеновник стручног оспособљавања и испита управитеља превоза и возача није заснован на образложеним трошковима, а расподела прихода није усклађена с прописима БиХ и мишљењем МФТ-а.
- Процијењени укупни приходи (на бази просјечних цијена) које је стручно тијело остварило у 2021. години за послове оспособљавања возача износе око 470 хиљада КМ, а за управитеље превоза око 35 хиљада КМ, док процијењени укупни приходи које је МКТ требао наплатити (5%) износе сса 25 хиљада КМ.
- МКТ је био неблаговремен у покретању активности одабира институција којим ће се повјерити обављање јавних послова.

МКТ није успоставио функционалан систем надзора над повјереним јавним пословима из своје надлежности

- МКТ није, у складу са Законом о управи, успоставио управни надзор над радом институција с јавним овлашћењима нити је подзаконским актима дефинисан начин вршења надзора за све области за које ове институције обављају повјерене послове.
- Обавеза извјештавања је за већину повјерених послова дефинисана подзаконским актима и извјештаји се достављају МКТ-у, али се не анализирају нити се дају корективне мјере и препоруке.
- Оваквим поступањем МКТ се изложио ризику да стручне организације не обављају повјерене јавне послове у складу с прописима, што се може негативно одразити и на безбједност саобраћаја и животе грађана у БиХ.

Препоруке МКТ-у:

- *Руководећи се до сада исказаним ставовима и мишљењима надлежних институција, МКТ има обавезу да анализира све прописе везане за повјеравање јавних послова из надлежности МКТ-а, те у складу са Законом о управи и добрим праксама утврди недостатке и у процедуру упутити потребне измјене регулаторног оквира, а све у циљу правилног поступања приликом обављања послова из оквира додијељених надлежности.*
- *Прикупљање и расподела прихода по основу обављених јавних послова требају бити успостављени у складу с важећим прописима БиХ.*
- *Преиспитати постојеће цјеновнике и обезбиједити доношење нових цјеновника у складу с важећим прописима.*
- *Обезбиједити благовремену и транспарентну додјелу послова из надлежности МКТ-а.*

- **Обезбиједити функционалан надзор над обављањем повјерених послова из надлежности МКТ-а, те вршити потребне анализе с циљем давања корективних мјера и препорука.**

Реализацијом датих препорука унаприједиће се ефикасност МКТ-а у успостављању функционалног система повјеравања јавних послова из своје надлежности, као и реализација Циљева одрживог развоја.

1. УВОД

1.1. Позадина проблема и мотиви за ревизију

Стратешки оквир за реформу јавне управе у Босни и Херцеговини 2018.-2022. година усмјерен је на стварање ефикасне, транспарентне, одговорне, модерне јавне управе која ће свој рад темељити на најбољим праксама и принципима Европске уније. Из стратешког оквира произилази потреба за унапређењем рада институција БиХ ради њиховог ефикаснијег функционисања и пружања бржих и поузданих услуга грађанима БиХ.¹

Уколико је законом омогућено, институција БиХ која нема потребне капацитете може другим институцијама повјерити обављање одређених стручних и управних послова из своје надлежности. У оквиру повјерене надлежности институције с јавним овлашћењима одлучују у појединачним стварима о одређеним правима и обавезама грађана, предузећа, установа и других правних лица.²

Министарство комуникација и транспорта БиХ (у даљем тексту: МКТ), у областима за које не располаже капацитетима, повјерило је обављање дијела административних и стручних послова из своје надлежности другим институцијама или привредним асоцијацијама. Повјерени јавни послови се односе на:

- ✓ Хомологација и сертификација возила;³
- ✓ Усклађивање међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње.⁴
- ✓ Стручно оспособљавање управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу;⁵
- ✓ Издавање међународних возачких дозвола.⁶

Медији упозоравају на нетранспарентност начина на који МКТ врши повјеравање јавних послова другим институцијама или привредним асоцијацијама.⁷ Питање повјеравања јавних послова из надлежности МКТ-а је више пута било предмет расправе и у Парламентарној скупштини БиХ.⁸

¹ Службени гласник БиХ, број: 85/18

² Закон о управи (Службени гласник БиХ, број: 32/02, 102/09, 72/17)

³ Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ

⁴ Закон о међународном и међуентитетском друмском превозу

⁵ Закон о међународном и међуентитетском друмском превозу (Службени гласник БиХ, број: 1/02, 14/03)

⁶ Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ (Службени гласник БиХ, број: 06/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 08/17, 89/17, 9/18)

⁷ <https://pratimotendere.ba> - SUMNJIVE FIRME GODINAMA DOBIJAJU MILIONSKE POSLOVE

<https://www.fokus.ba/vijesti/bih/Drzava-opet-privatnicima-dijeli-milione-za-registracije-vozila>

⁸ Посланичка питања и одговори на посланичка питања - Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ (36. сједница одржана 19. 10. 2016. године, 56. сједница одржана 31. 1. 2018. године, 4. сједница одржана 23. 2. 2023. године; 5. сједница одржана 20. 3. 2023. године; сједнице Комисије за саобраћај и комуникације одржане 15. 2. 2017. године (32. сједница), 18. 9. 2017. године (40. сједница), 15. 1. 2018. године (42. сједница); Информација по закључку 32. сједнице Комисије за саобраћај и комуникације од 12. 6. 2017. године и допуна информације по закључку са 38. сједнице Комисије за саобраћај и комуникације од 28. 8. 2017. године; Информација по закључку 2. сједнице Комисије за саобраћај и комуникације од 23. 2. 2023. године.

Принцип транспарентности има важну улогу у функционисању органа јавне управе. Транспарентност подразумијева јачање одговорности у раду јавних органа, ограничавање корупције и других врста злоупотреба, стварање услова за фер и једнаку конкуренцију, те уштеде у јавном сектору.

Извјештаји финансијске ревизије указују на то да постоје проблеми у вези с прикупљањем и располагањем приходима по основу обављања повјерених јавних послова. Наиме, у извјештајима финансијске ревизије за МКТ је указивано на недостатке у процесу прикупљања и расподеле прихода прикупљених по овом основу.⁹ Овакве праксе негативно се одражавају на ефикасност управљања јавним финансијама и функционисање институција БиХ.

Резултати предстудијских истраживања су показали да МКТ има проблеме у функционисању успостављеног система повјеравања јавних послова из своје надлежности. У поступку повјеравања јавних послова код МКТ-а утврђена су кашњења, недостатак транспарентности, а у питање је довођена и усаглашеност и досљедна примјена регулаторног оквира који се односи на повјеравање јавних послова. Проблеми су уочени и у начину на који је успостављен надзор МКТ-а над обављањем повјерених јавних послова.

Све наведено мотивисало је Канцеларију за ревизију да проведе ревизију учинка на тему „Повјерени јавни послови из надлежности институција БиХ-студија случаја: Министарство комуникација и транспорта БиХ“. Извјештај ревизије учинка из ове области требао би допринијети реализацији циљева одрживог развоја.¹⁰

1.2. Циљ, обим и ограничења ревизије

Циљ ревизије

Циљ ревизије је испитати ефикасност МКТ-а у успостављању функционалног система повјеравања јавних послова из своје надлежности.

Сврха ревизије је утврдити постојеће стање и могућа унапређења у сегменту повјеравања јавних послова другим институцијама или привредним асоцијацијама, чиме би се омогућила конкуренција те обезбиједило квалитетније пружање услуга грађанима БиХ.

⁹ Извјештаји о обављаним финансијским ревизијама за Министарство комуникација и транспорта БиХ од 2013-2021. године www.revizija.gov.ba

¹⁰ Циљеви одрживог развоја су доступни на:

https://www.ba.undp.org/content/bosnia_and_herzegovina/bs/home/sustainable-development-goals.html

Циљ 16 – промовисати мирољубива, инклузивна и праведна друштва, те промовисати владавину закона и обезбиједити једнак приступ правди за све како би изградили учинковите, одговорне и инклузивне институције. Посебан значај ова ревизија би требала дати реализацији потциља 16.6. - Развити дјелотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима власти.

Обим и ограничења ревизије

Предмет ревизије су активности МКТ-а на повјеравању јавних послова из своје надлежности другим институцијама или привредним асоцијацијама. Фокус ревизије је био на оцјени тренутног стања и активностима у протеклих шест година, али су се због објективног и потпуног сагледавања предметне проблематике користиле и информације и документација и из ранијег периода.

Ревизијом смо сагледали да ли је повјеравање јавних послова из надлежности МКТ-а вршено на начин да је обезбијеђена усаглашеност и досљедна примјена регулаторног оквира, транспарентност и благовременост. У том смислу сагледали смо релевантне прописе и одлуке с циљем анализе ставова надлежних институција по питању правног основа за повјеравања јавних послова из надлежности МКТ-а.

Такође, испитивали смо да ли је и на који начин обезбијеђен систем наплате, контроле и располагања приходима те на којим правним основима су исти засновани.

Провјерили смо на који начин је повјерено обављање јавних послова другим институцијама или привредним асоцијацијама и у дијелу њиховог транспарентног и благовременог одабира. Провјеравали смо садржаје јавних позива за избор институција или привредних асоцијација којима МКТ повјерава вршење јавних послова из своје надлежности, пратеће документације и закључених уговора.

Поред тога, провјерили смо да ли је успостављен функционалан систем надзора вршења послова повјерених другим институцијама. Испитивали смо да ли МКТ прати и анализира достављене извјештаје од институција или привредних асоцијација, те, сходно томе, да ли предузима корективне активности.

За потребе стицања свеобухватне слике о овом процесу обављени су разговори с представницима МКТ-а који је предмет студије случаја. Поред тога, разговори су обављени и код институција БиХ које су имале значајну улогу у овом процесу, а то су Спољнотрговинска комора БиХ, Правобранилаштво БиХ и Конкурентијски савјет БиХ. У току провођења ревизије нису се обављали разговори с представницима институција које су обављале повјерене јавне послове из надлежности МКТ-а, већ су коришћени подаци из њихових извјештаја о раду које су достављали МКТ-у.

У току провођења ревизије ревизиони тим је имао одређене потешкоће у прибављању доказне документације, али то није утицало на коначне налазе и закључке ревизије.

Ревизија се није бавила питањем наплате и расподјеле прихода од такси и накнада које су биле предмет ранијих студија ревизије учинка и годишњих извјештаја финансијских ревизија Канцеларије за ревизију.¹¹

¹¹ Ревизија учинка на тему: „Основне претпоставке за ефикасно управљање таксама и накнадама институција БиХ“, 2021. година, извјештаји о обављаној финансијској ревизији Министарства комуникација и транспорта БиХ.

1.3. Ревизиона питања и критеријуми ревизије

Након што је утврђен циљ ревизије, дефинисано је главно ревизионо питање које гласи:

Да ли је МКТ ефикасно успоставио функционални систем повјеравања јавних послова из своје надлежности?

Ревизиона потпитања гласе:

- 1. Да ли је МКТ обезбиједио усаглашеност и примјену регулаторног оквира, транспарентност и благовременост у повјеравању послова из своје надлежности?**
- 2. Да ли је МКТ успоставио функционалан систем надзора над повјереним јавним пословима из своје надлежности?**

Критеријуми ревизије

Критеријуми ревизије представљају мјерила за процјену постојања основних претпоставки у предмету ревизије и одговарају ревизионим питањима.

Критеријуми ревизије који су се користили базирани су на релевантним законским и подзаконским прописима¹², пресудама Суда БиХ, мишљењима и рјешењима МП-а, рјешењима Жалбеног савјета и добрим праксама сусједних земаља¹³. Такође, као критеријум коришћен је Стратешки оквир за реформу јавне управе у Босни и Херцеговини 2018 – 2022. година¹⁴ који је усмјерен на стварање ефикасне, транспарентне, одговорне, модерне јавне управе која ће свој рад заснивати на најбољим праксама и принципима Европске уније и истински радити у корист грађана, пружањем брзих и поузданих услуга.

Критеријуми за прво ревизионо потпитање:

Обезбијеђена је усаглашеност и досљедна примјена регулаторног оквира те транспарентно и благовремено повјеравање јавних послова из надлежности МКТ-а другим институцијама или привредним асоцијацијама. Обезбијеђен је континуитет у пружању услуга грађанима за повјерене послове из надлежности МКТ-а.

¹² Закон о управи, "Службени гласник БиХ", бр. 32/2002, 102/2009 и 72/2017; Закон о управном поступку, "Службени гласник БиХ", бр. 29/2002, 12/2004, 88/2007, 93/2009, 41/2013 и 53/2016; Закон о финансирању, "Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13; Закон о конкуренцији (Службени гласник БиХ, број: 48/05, 76/07, 80/09); Закон о Правобранилаштву БиХ (Службени гласник БиХ, број 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 и 47/14)

¹³ Закон о превозу у цестовном промету (Република Хрватска), НН 41/18, 98/19, 30/21, 89/21, 114/22, Закон о сигурности промета на цестама (Република Хрватска), НН 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19, 42/20, 85/22, 114/22, Закон о цестовном промету (Република Словенија), Службени гласник Републике Словеније, број 6/16 – Службени консолидовани текст, 67/19, 94/21, 54/22 – ЗУЈПП, 105/22 – ЗЗНШПП и 18/23 – ЗДУ-10)

¹⁴ Стратешки оквир за реформу јавне управе у Босни и Херцеговини 2018-2022. године: Стратешки_оквир_RJU_HR_2018-2022.docx (live.com). Период важења Стратешког оквира за реформу јавне управе у Босни и Херцеговини 2018 – 2022. продужава се до 2027. године Одлуком Савјета министара БиХ донесеном на 56. сједници 26.10.2022. године.

МКТ је вршење управних и стручних послова из своје надлежности повјерио другим институцијама или привредним асоцијацијама досљедно примјењујући релевантни регулаторни оквир. Одређене категорије прихода који се остваре у обављању јавних овлашћења чине средства Буџета, у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине.

Подзаконски акти за обављање повјерених послова, који регулишу ове области и обезбјеђују детаљне смјернице за њихово обављање, су донесени досљедном примјеном регулаторног оквира. Обезбјеђен је законски и подзаконски основ као и функционалан систем наплате, контроле и располагања приходима по основу обављања јавних послова из надлежности МКТ-а.

МКТ је повјеравање обављања јавних послова другим институцијама или привредним асоцијацијама извршио на основу њиховог транспарентног одабира. У циљу благовременог покретања процедура за одабир институција којима се повјерава вршење јавних послова, МКТ прати уговорене рокове и благовремено предузима активности покретања процедуре одабира институција којим повјерава вршење јавних послова. У складу с измјенама подзаконских аката, благовремено се доносе и други пратећи прописи и достављају СМ-у БиХ на усвајање, уз претходно прибављена мишљења надлежних институција.

МКТ је на основу постојећих пресуда и мишљења мјеродавних институција благовремено преиспитивао постојеће праксе у погледу усклађености цијелог процеса с релевантним прописима и предузимао активности да се процес одвија у складу са регулаторним оквиром.

Критеријуми за друго ревизионо потпитање:

Успостављен је функционалан систем надзора јавних послова повјерених другим институцијама или привредним асоцијацијама. МКТ прати и анализира достављене извјештаје о извршеним јавним пословима те, сходно томе, предузима потребне корективне мјере и активности.

1.4. Извори информација и методе ревизије

У циљу обезбјеђења информација за добијање одговора на постављена ревизиона питања, ревизиони тим користио је методе испитивања представника институција кроз разговоре и увид у писану и електронску документацију. Овим методама рада обезбјеђени су квалитативни и квантитативни подаци потребни за добијање одговора на ревизиона питања.

Да би се анализирале активности у процесу повјеравања јавних послова другим институцијама или привредним асоцијацијама и вршењу њиховог надзора, ревизорски тим се упознао са садржајима релевантних закона које уређују ову област, подзаконских аката, прописа, интерних аката субјекта ревизије и других релевантних докумената који су везани за циљ и предмет ревизије. Ту се прије свега мисли на Закон о управи БиХ, Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ и Закон о међународном и међуентитетском друмском превозу, као и друге релевантне законе и прописе, затим ставове и закључке надлежних

институција у БиХ, Савјета министара БиХ и Парламентарне скупштине БиХ, и други документи релевантни за предмет ревизије.

Извршили смо преглед садржаја важећих закона и прописа те анализирали ставове и мишљења надлежних институција у погледу примјене истих у сегменту повјеравања јавних послова другим институцијама или привредним асоцијацијама.

Провјеравали смо да ли садржаји пратећих правилника дефинишу детаљније одредбе о начину и поступку вршења повјерених послова. Анализирали смо да ли је и на који начин постојећом регулативом дефинисана наплата прихода по овом основу. Извршили смо увид у постојећу документацију те утврдили чињенично стање у дијелу одабира институције или привредне асоцијације којој су повјерени јавни послови.

Ревизијом смо провјерили да ли је и на који начин успостављен систем надзора над вршењем послова повјерених другим институцијама. Провјеравали смо и да ли је МКТ редовно пратио те евалуирао садржаје извјештаја институција и привредних асоцијација о обављеним повјереним пословима.

За објективно сагледавање проблематике, проучавали смо и стручне студије и стручну литературу из ове области¹⁵ као и праксе других земаља из ове области те правила којима се регулисао овај процес¹⁶. Прикупљали смо и анализирали податке из доступне документације, ставова и закључака надлежних институција БиХ, планова и извјештаја, забиљешки са састанака, анализа и извјештаја о постигнутим резултатима и др. Добијене информације смо анализирали и упоређивали с успостављеним критеријумима те смо на основу тога дефинисали налазе ревизије.

Обавили смо разговоре с релевантним учесницима у процесу и представницима надлежних институција. Прикупљени подаци су коришћени за процјену стања.

Користили смо и податке из финансијских извјештаја Канцеларије за ревизију, годишњих извјештаја ревизије о главним налазима и препорукама, као и годишњих извјештаја ревизије о извршењу буџета институција БиХ.

1.5. Структура извјештаја

У поглављу 1. представљени су мотиви због којих је Канцеларија за ревизију провела ревизију учинка повјеравања јавних послова из надлежности институција БиХ – студија случаја: МКТ. У овом поглављу су представљена и ревизиона питања, циљ, обим и ограничења ревизије, критеријуми те извори и методе ревизије.

¹⁵ https://commission.europa.eu/topics/single-market/services-general-interest_en

¹⁶ Закон о пријевозу у цестовном промету (Република Хрватска), НН 41/18, 98/19, 30/21, 89/21, 114/22, Закон о сигурности промета на цестама (Република Хрватска), НН 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19, 42/20, 85/22, 114/22, Закон о цестовном промету (Република Словенија), Службени гласник Републике Словеније, број 6/16 – Службени консолидовани текст, 67/19, 94/21, 54/22 – ЗУЈП, 105/22 – ЗЗНШП и 18/23 – ЗДУ-10)

Кроз поглавље 2. дају се подаци и информације неопходне за разумијевање процеса повјеравања јавних послова из надлежности МКТ-а другим институцијама или привредним асоцијацијама.

У поглављу 3. представљени су налази ревизије, а који се односе на проблеме у функционисању успостављеног система повјеравања јавних послова из своје надлежности.

Поглавље 4. садржи закључке ревизије који дају одговоре на ревизиона питања и односе се на ефикасност МКТ-а у повјеравању јавних послова из своје надлежности другим институцијама или привредним асоцијацијама.

У поглављу 5. су дате препоруке чијом имплементацијом би се јасније уредила и унаприједила област повјеравања јавних послова из надлежности МКТ-а другим институцијама или привредним асоцијацијама.

2. ПОВЈЕРЕНИ ЈАВНИ ПОСЛОВИ У ИНСТИТУЦИЈАМА БИХ ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ МКТ – ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

У овом поглављу ћемо приказати основне информације као и кључне документе битне за разумијевање процеса повјеравања јавних послова из надлежности МКТ-а другим институцијама.

2.1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСПОСТАВЉЕНОЈ ПРАКСИ

У складу са Законом о управи ¹⁷, одређене послове управе могу обављати предузећа, установе и друга правна лица, кад им је законом повјерено вршење јавних овлашћења. У оквиру повјерене надлежности, институције с јавним овлашћењима одлучују у појединачним стварима о одређеним правима и обавезама грађана, предузећа, установа и других правних лица.

МКТ врши повјеравање обављања дијела административних и стручних послова из своје надлежности другим институцијама или привредним асоцијацијама, при чему су обим овлашћења, поступак и начин додјеле уговора и доношења управних аката уређени provedбеним прописима које је донио МКТ, позивајући се на одговарајуће одредбе појединачних закона. Више о provedбеним прописима МКТ-а који регулишу ове области видјети у Прилогу 1. Повјерени јавни послови из надлежности МКТ-а се односе на следеће послове:

- обављање административних послова у области хомологације возила, дијелова, уређаја и опреме возила,
- обављање административних и техничких послова у области сертификације возила,
- усклађивање међународних и међуентитетских редова вожње,
- стручно оспособљавање управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу,
- издавање међународних возачких дозвола.

2.1.1. Обављање административних и техничких послова у области хомологације возила, дијелова, уређаја и опреме возила

Према Закону о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ ¹⁸, хомологација возила, дијелова, уређаја и опреме возила је поступак утврђивања и провјере усклађености конструкционих и безбједносних карактеристика возила у односу на важеће прописе и стандарде у БиХ, као и захтјеве Европских прописа и стандарда. Чланом 205. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ ¹⁹ дефинисано је да ближе услове о хомологацији возила, дијелова уређаја и опреме, одређивању организација које могу обављати административне и техничке ²⁰ послове у области хомологације, правилником прописује министар комуникација и

¹⁷ Закон о управи (Службени гласник БиХ, број: 32/02, 102/09, 72/17)

¹⁸ (Службени гласник БиХ, број: 06/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 08/17, 89/17, 9/18)

¹⁹ Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ (Службени гласник БиХ, број: 06/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 08/17, 89/17, 9/18)

²⁰ Према подацима МКТ-а, тренутно постоји 51 технички сервис који обавља техничка испитивања из области хомологације возила именована рјешењима МКТ-а

транспорта БиХ, у сарадњи с органом надлежним за послове енергетике и индустрије. Позивајући се на наведену законску одредбу, министар комуникација и транспорта БиХ је донио Правилник о хомологацији возила²¹ којим је прописан начин и поступак додјеле уговора за обављање административних послова у области хомологације возила, као и услови који се морају испуњавати за додјелу наведених послова.

У складу с Правилником о хомологацији возила, одређивање организације која обавља административне послове из области хомологације врши МКТ, путем јавног конкурса. Наконведеног јавног конкурса, МКТ доноси одлуку о избору организације која ће обављати административне послове из области хомологације возила. Другостепени орган у овом управном поступку избора организације је Жалбени савјет који именује СМ БиХ.

Организација која је на основуведеног јавног конкурса одређена за обављање административних послова из области хомологације закључује уговор са МКТ-ом. Уговором се уређују питања контроле рада организације, одговорност за обављање послова, извјештавање о извршавању послова и друга питања. МКТ доставља нацрте уговора за обављање административних послова из области хомологације возила Правобранилаштву, у складу са Законом о Правобранилаштву²².

Овлашћена организација за обављање административних послова у области хомологације возила наплаћује накнаду за провођење поступка хомологације, у складу с ценовником услуга који је донио министар комуникација и транспорта на основу Правилника о хомологацији возила. Тренутно је важећи Ценовник услуга за провођење хомологације из 2022. године²³. У административне послове у области хомологације возила убраја се и предлагање критеријума за формирање цијена услуга хомологације и расподеле наплаћених средстава, на основу којих министар комуникација и транспорта БиХ утврђује ценовник услуга.

2.1.2. Обављање административних и техничких послова у области сертификације возила

Према Закону о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ²⁴, сертификација возила је поступак утврђивања и провјере усклађености појединачно произведених, преправљаних или у већем обиму поправљаних возила, уређаја, дијелова и опреме возила прије пуштања у саобраћај, према условима прописаним за безбједно учешће возила у саобраћају. Чланом 6. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ дефинисано је да ближе одредбе о начину и поступку сертификације и условима које морају испуњавати организације за сертификацију возила правилником прописује министар комуникација и транспорта БиХ, у сарадњи с органом надлежним за унутрашње послове.

²¹ Правилник о хомологацији возила, дијелова уређаја и опреме возила (Службени гласник БиХ, број: 41/08)

Правилник о хомологацији возила (Службени гласник БиХ, број: 83/20),

Правилник о допунама Правилника о хомологацији возила (Службени гласник БиХ, број: 8/22).

²² Члан 13. Закона о Правобранилаштву БиХ (Службени гласник БиХ, број 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 и 47/14)

²³ Ценовник услуга за провођење хомологације (Службени гласник БиХ, број: 50/22)

²⁴ (Службени гласник БиХ, број: 06/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 08/17, 89/17, 9/18)

Позивајући се на наведену одредбу закона, министар комуникација и транспорта БиХ је донио Правилник о сертификацији возила²⁵ и условима које организације за сертификацију морају испунити, којим је уредио начин и поступак додјеле уговора за обављање административних и техничких²⁶ послова у области сертификације возила, као и услове који се морају испуњавати за додјелу наведених послова.

У складу с Правилником о сертификацији возила, одређивање организације/а која обавља административне и техничке послове из области сертификације врши МКТ, путем јавног конкурса. Наконведеног јавног конкурса, МКТ доноси одлуку о избору организације/а која ће обављати административне послове из области сертификације возила. Другостепени орган у овом управном поступку избора организације/а је Жалбени савјет који именује СМ БиХ.

Организација/е која је на основуведеног јавног конкурса одређена за обављање административних и техничких послова из области сертификације возила, закључује уговор са МКТ-ом. Уговором се уређују питања контроле рада ове организације/а коју проводи МКТ, одговорност организације за обављање послова, престанак обављања послова, извјештавање о извршавању послова и сва друга питања од значаја за извршавање послова у области сертификације од стране одређене организације. МКТ доставља нацрте уговора за обављање административних и техничких послова из области сертификације возила Правобранилаштву, у складу са Законом о Правобранилаштву БиХ.

Овлашћена организација/е за обављање административних и техничких послова у области сертификације возила наплаћује накнаду за провођење поступка сертификације, у складу са цјеновником услуга који је донио министар комуникација и транспорта на основу Правилника о сертификацији возила. Тренутно је важећи Цјеновник услуга у поступку сертификације из 2011. године²⁷. У административне послове у области сертификације возила убраја се и предлагање критеријума за формирање цијена услуга сертификације и расподјеле наплаћених средстава, на основу којих МКТ утврђује цјеновник услуга.

2.1.3. Усклађивање међународних и међуентитетских редова вожње

Закон о међународном и међуентитетском друмском превозу регулише усклађивање међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње. Захтјеви за усклађивање међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње се

²⁵ Правилник о сертификаковању возила и условима које организације за сертификаковање возила морају испунити (Службени гласник БиХ, број: 41/08),

Правилник о допунама Правилника о сертификаковању возила и условима које организације за сертификаковање возила морају испунити (Службени гласник БиХ, број: 89/11),

Правилник о допуни Правилника о сертификаковању возила и условима које организације за сертификаковање возила морају испунити (Службени гласник БиХ, број: 6/12),

Правилник о измјенама и допунама Правилника о сертификаковању возила и условима које организације за сертификаковање возила морају испунити (Службени гласник БиХ, број: 83/20).

²⁶ Према подацима МКТ-а, тренутно постоји 67 испитних тијела која обављају техничка испитивања из области сертификације возила именована рјешењима МКТ-а.

²⁷ Цјеновник услуга у поступку сертификаковања (Службени гласник БиХ, број: 89/11, 6/12)

подносе Спољнотрговинској комори која проводи поступак усклађивања. МКТ издаје дозволе за међународни и рјешења за међуентитетски аутобуски ред вожње.

Област усклађивања међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње је МКТ, позивајући се на одредбе Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу²⁸, уредио Правилником о поступку усклађивања и регистрације редова вожње, начину и поступку издавања дозволе и обрасцу дозволе²⁹.

У складу с Правилником, поступак усклађивања приједлога реда вожње покреће се на основу захтјева превозника који се подноси МКТ-у, уз који се обавезно доставља и извјештај Спољнотрговинске коморе о проведеном испитивању. На захтјев МКТ-а, Спољнотрговинска комора доставља извјештај о проведеном испитивању у електронском облику. МКТ одлуком проглашава усклађеним приједлог реда вожње који испуњава услове прописане Правилником и који није основано оспорен. Уколико је приједлог реда вожње основано оспорен или не испуњава друге услове прописане овим правилником, МКТ одлуком проглашава ред вожње неусклађеним.

Према Правилнику из 2014. године³⁰, првостепени орган у управном поступку одлучивања о усклађивању међународних и међуентитетских редова вожње је била Спољнотрговинска комора, а другостепени орган је био МКТ. Доношењем новог Правилника у 2018. години, првостепени орган је МКТ, а другостепени орган Жалбени савјет.

2.1.4. Стручно оспособљавање управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу

Према Закону о међународном и међуентитетском друмском превозу³¹ дефинисано је стручно оспособљавање управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу. Домаћи превозник може обављати међународни превоз ако посједује лиценцу за обављање те врсте превоза. Послове из области стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу обављају стручне организације које одабере МКТ. Чланом 5. Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу³² дефинисано је да ближе одредбе о испуњавању услова за издавање лиценце за обављање превоза правилником прописује министар комуникација и транспорта БиХ. Позивајући се на члан 5. овог Закона, МКТ је донио Правилник о условима за издавање лиценце и квалификационе картице возача³³. Чланом 47. овог Закона дефинисано је да се

²⁸ Члан 13. став 3., 21. став 3. и 47. став 2. Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу (Службени гласник БиХ, број: 01/02, 14/03)

²⁹ Правилник о поступку усклађивања и регистрације редова вожње, начину и поступку издавања дозволе и обрасцу дозволе (Службени лист БиХ, број: 7/18)

³⁰ Правилник о усклађивању и регистрацији међународних и међуентитетских редова вожње (Службени гласник БиХ, број: 77/14)

³¹ (Службени гласник БиХ, број: 1/02, 14/03)

³² Закон о међународном и међуентитетском друмском превозу (Службени гласник БиХ, број: 01/02, 14/03)

³³ Правилник о условима за издавање лиценце и квалификационе картице возача (Службени гласник БиХ, број: 77/14),

Правилник о измјенама и допунама Правилника о условима за издавање лиценце и квалификационе картице возача (Службени гласник БиХ, број: 65/18).

ближим прописима МКТ-а може предвидјети преношење одређених послова надлежног министарства на друге институције и привредне асоцијације.

Овлашћена организација за обављање стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу наплаћује накнаду за провођење поступка оспособљавања у складу с цјеновником који доноси министар комуникација и транспорта, на приједлог овлашћеног органа за стручно оспособљавање и провођење испита за стицање стручне оспособљености возача, а на основу Правилника о условима и поступку издавања лиценци и квалификационих картица возача за обављање међународног друмског превоза. Тренутно је важећи цјеновник услуга стручног оспособљавања и испита управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу из 2012. године³⁴.

2.1.5. Издавање међународних возачких дозвола

Према Закону о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ³⁵, међународна возачка дозвола је јавни документ који издаје овлашћена организација на основу националне возачке дозволе те државе. Овим законом је изричито прописано да међународне возачке дозволе издају ауто-мото клубови/савези и ауто-мото друштва, овлашћени за издавање тих дозвола за државе за које је потребна међународна возачка дозвола.

Чланом 192. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ дефинисано је да међународне возачке дозволе издају ауто-мото клубови/савези и ауто-мото друштва, овлашћени за издавање тих дозвола за државе за које је потребна међународна возачка дозвола. Надаље, дефинисано је да ће се ближе одредбе о обрасцу и садржају међународне возачке дозволе, поступку и начину издавања, начину давања овлашћења ауто-мото клубовима/савезима и ауто-мото друштвима и начину вођења евиденције о издатим возачким дозволама, уредити правилником који доноси министар комуникација и транспорта, у сарадњи с органом надлежним за унутрашње послове.

Позивајући се на наведену законску одредбу, министар комуникација и транспорта БиХ је донио Правилник о издавању међународне возачке дозволе³⁶, којим је прописано да овлашћење за издавање међународне возачке дозволе издаје МКТ. МКТ је у 2007. години издао овлашћења за три правна лица за издавање међународних возачких дозвола, која још увијек имају овлашћење за издавање међународних возачких дозвола.

Овлашћена правна лица остварују накнаду за издавање међународне возачке дозволе. Накнада је јединствена на подручју цијеле БиХ, а утврђују је овлашћени ауто-мото клубови/ауто-мото савези и ауто-мото друштва уз сагласност МКТ. Овлашћена правна лица су дужна да достављају МКТ извјештај о издатим међународним дозволама једном годишње.

³⁴ Цјеновник стручног оспособљавања и испита управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу (Службени гласник БиХ, број: 8/12)

³⁵ Службени гласник БиХ, број: 06/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 08/17, 89/17, 9/18

³⁶ Правилник о међународној возачкој дозволи (Службени гласник БиХ, број 13/07), Правилник о измјени Правилника о међународној возачкој дозволи (Службени гласник БиХ, број 42/11).

Процјена укупних прихода које су остварили ауто-мото клубови/савези и ауто-мото друштва у 2021. години није се могла извршити, с обзиром на то да МКТ не располаже подацима о броју издатих међународних возачких дозвола. Накнада за издавање међународне возачке дозволе износи 30 КМ, а утврђују је овлашћени ауто-мото клубови/ауто-мото савези и ауто-мото друштва уз сагласност МКТ-а.

3. НАЛАЗИ

У овом поглављу презентовани су налази до којих смо дошли у процесу ревизије. Налази ревизије приказују одступања од критеријума које је ревизија користила приликом процјене да ли је МКТ ефикасно успоставио функционални систем повјеравања јавних послова из своје надлежности.

3.1. Усаглашеност и примјена регулаторног оквира, транспарентност и благовременост у повјеравању послова из надлежности МКТ-а

Током ревизије уочени су значајни проблеми у погледу усаглашености и примјене регулаторног оквира, транспарентности и благовремености повјеравања послова из надлежности МКТ-а. У сљедећим поглављима представљени су налази који говоре о уоченим проблемима код појединачних повјерених послова.

3.1.1. Хомологација и сертификација возила

У овом поглављу ћемо говорити о утврђеним недостацима у процесу повјеравања послова МКТ-а везаним за хомологацију и сертификацију возила.

3.1.1.1. Усаглашеност и примјена релевантног регулаторног оквира везаног за повјеравање послова хомологације и сертификације возила

Судске пресуде, различити жалбени поступци, опречни ставови МКТ-а, мишљења Правобранилаштва и КонкурENCIЈског савјета указују на то да МКТ није досљедно примијенио релевантни регулаторни оквир³⁷ који се односи на повјеравање послова хомологације и сертификације возила.

У вези с наведеним, МКТ је у 2012. години исказао свој став³⁸ да је повјеравање вршења јавних послова на основу подзаконских аката незаконито и супротно интересима БиХ. Наиме, МКТ је наведени став исказао у Одлуци из 2012. године о поништењу јавног конкурса објављеног у 2009. години. Поступајући по жалби на ову

³⁷ Закон о управи

³⁸ Наведени став МКТ је изнио у образложењу Одлуке о поништавању Јавног конкурса за одабир организације за обављање административних послова у области хомологације возила, дијелова, уређаја и опреме који је објављен у јуну 2009. године (број: 01-02-2-5944/12 од 22. 11. 2012. године). У образложењу ове Одлуке, између осталог, наведено је: "Поступајући по Пресуди Суда БиХ овај орган је испитао законитост провођења јавног конкурса..., те је оцијенио да се на основуведеног конкурса не може донијети законита одлука о одабиру организације која ће обављати административне послове у области хомологације возила... ", "... Најважнијим се, међутим, сматра то што је повјеравање административних послова из члана 17. Правилника о хомологација приватно-правним субјектима супротно одредбама Закона о управи о додјели јавних овласти (Службени гласник 32/02 и 102/09), те је стога додјела ових послова приватно-правним субјектима незаконита и супротна интересима БиХ..."

одлуку МКТ-а, Жалбени савјет је донио Рјешење о одбијању жалбе.³⁹ Поступајући по тужби на Рјешење Жалбеног савјета, Суд БиХ је такође донио пресуду којом је потврђена Одлука МКТ-а.⁴⁰ И поред Одлуке МКТ-а из 2012. године о поништењу јавног конкурса, потврђивања Жалбеног савјета из 2013. године и пресуде Суда БиХ из 2015. године, МКТ није раскинуо закључени уговор⁴¹ с изабраном организацијом. Изабрана организација је проводила активности по поништеном јавном конкурс у краја 2021. године.

Међутим, и поред наведених ставова, до данас није било измјена и допуна Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ у правцу регулисања повјеравања вршења јавних послова из области хомологације и сертификације возила другим организацијама. МКТ је предузимао одређене активности с циљем измјена и допуна поменутог Закона, те је у 2020. години сачињен Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ⁴². Међутим, сачињени Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ није садржавао значајније измјене које се односе на пренос јавних послова у односу на важећи закон.⁴³ Даље активности на усвајању овог документа су након завршених е-консултација изостале.⁴⁴ Након тога, МКТ је у више наврата доносио одлуке о формирању радних група чији је задатак био израда Преднацрта закона о измјенама и допунама Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ чије активности су у потпуности изостале.⁴⁵

³⁹ УП2ЖВ-09-07-2-94/12 од 15.01.2013. година...“Жалбени савјет је констатовао да је првостепени орган правилно провео поступак, правилно примијенио материјалне прописе, те да је Одлука правилна и на закону заснована, а жалба неоснована“...

⁴⁰ Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 012785 13 У од 22.05.2015. године у вези с тужбом против Одлуке МКТ о поништавању јавног конкурса за избор организације за обављање административних послова у области хомологације возила ...“Из наведеног слиједи јасан закључак да се само Законом, а никако подзаконским актима у које спада и правилник, одређени послови управе могу бити повјерени предузећима“...

⁴¹ Уговор о обављању административних послова у области хомологације возила, дијелова, уређаја и опреме (број: 01-02-2-4323/09 од 4. 12. 2009. године)

⁴² Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ је садржавао више измјена предметног закона, међу којима су и измјене које се односе на повјеравање јавних послова.

⁴³ У важећем Закону о измјенама и допунама Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ, као ни у припремљеном Нацрту закона, није експлицитно наведено која јавна овлашћења и у којем обиму се повјеравају на вршење другим институцијама или привредним асоцијацијама. У дијелу начина повјеравања јавних послова хомологације возила, сачињени Нацрт закона је прописивао ...“Послове у области хомологације обављају организације за административне и техничке послове у области хомологације и то организација одређена за обављање административних послова, технички сервис и лабораторије за специјалистичка испитивања“...

⁴⁴ Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ је био предмет е-консултација у периоду 28. 5. 2020 - 26. 6. 2020. године; Планови консултација (ekonsultacije.gov.ba)

⁴⁵ МКТ је у октобру 2020. донио одлуку о формирању радне групе чији је задатак био израда Преднацрта закона о измјенама и допунама Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ, најкасније до краја априла 2023. године. Чланови радне групе су били представници МКТ-а, IDDEEA-е, ДЕИ-ја, представници одређених ентитетских министарстава и представник/ца Брчко дистрикта БиХ. Међутим, према наводима саговорника из МКТ-а, формирана радна група се ниједном није састала и није било никаквих активности радне групе. Затим је МКТ у мају 2023. године, а у вези са закључком Дома народа РС БиХ, формирао радну групу за израду Преднацрта закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ, с роком израде задњи квартал 2023. године. Према

Приликом доношења нових подзаконских аката из области хомологације и сертификације возила у 2020. години, МКТ није тражио мишљење КонкурENCIЈског савјета о усклађености ових прописа са Законом о конкуренцији, односно мишљење КонкурENCIЈског савјета о томе да ли постоји утицај ових прописа на ограничавање тржишне конкуренције, иако је иста организација обављала послове хомологације више од осам година након поништења јавног конкурса.⁴⁶ Оваквим поступањем МКТ се изложио ризику усвајања подзаконских прописа у областима хомологације и сертификације возила који ограничавају тржишну конкуренцију.⁴⁷

МКТ није достављао подзаконске акте из области хомологације и сертификације возила на мишљење КонкурENCIЈском савјету иако су постојали одређени жалбени наводи заинтересованих организација о постојању ограничавања конкуренције приликом избора организације за обављање административних послова у области хомологације возила у 2021. години. Наиме, 11 година након избора организације за обављање административних послова у области хомологације возила 2021. године је расписан нови јавни конкурс. Након донесене одлуке и избора једне организације услиједила је жалба. Жалбени наводи заинтересованих организација по јавном позиву из 2021. године су се односили на то да МКТ нема законски основ да подзаконским актом пропише избор само једне организације за обављање административних послова у области хомологације возила.

Жалбени савјет је, као другостепени орган у управном поступку, прихватио ове жалбене наводе и донио рјешење о поништавању одлуке МКТ-а о избору једне организације, те наложио МКТ-у да закључи уговоре о обављању административних послова из области хомологације возила са све три заинтересоване организације⁴⁸. Накнадно је Суд БиХ у управном спору поништио ово рјешење Жалбеног савјета. Наиме, Суд БиХ је донио пресуду да Жалбени савјет нема овлашћења нити је надлежан да одлучује о законитости подзаконских аката.⁴⁹

МКТ није добио мишљење Правобранилаштва да може закључити уговоре о обављању административних послова у области хомологације и сертификације возила из 2022. године. Приликом давања мишљења на нацрте уговора о обављању административних послова у области хомологације и сертификације возила из 2022. године, Правобранилаштво је изнијело став да МКТ треба да понови поступак јавне

наводима саговорника из МКТ, новоформирана радна група није била започела с радом до јула 2023. године. Закључак Дома народа РС БиХ: "Дом народа Парламентарне скупштине БиХ захтијева од Министарства комуникација и транспорта БиХ, као ресорно надлежног, да у року од 90 дана припреми и у законодавну процедуру достави приједлог текста новог Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини." (Записник 4. сједнице Дома народа РС БиХ број: 02-50-6-16-4/23 од 18. 4. 2023. године).

⁴⁶Према Закону о конкуренцији, предлагачи прописа су обавезни доставити приједлоге закона и других прописа из области које имају утицаја на тржишну конкуренцију на мишљење КонкурENCIЈском савјету, члан 25. Закона о конкуренцији (Службени гласник БиХ, број: 48/05, 76/07, 80/09).

⁴⁷Према наводима саговорника из КонкурENCIЈског савјета, генерално предлагачи прописа ријетко траже мишљење КонкурENCIЈског савјета на приједлоге прописа, јер самостално процијене да исти не спада у области које имају утицаја на тржишну конкуренцију, те у таквим случајевима не постоје ни одређене санкције за предлагаче прописа. С тим у вези, КонкурENCIЈски савјет је у 2018. години упутило допис и дало препоруку свим институцијама у БиХ да достављају све приједлоге прописа који се могу тицати конкуренције на мишљење КонкурENCIЈском савјету (Забљешка са састанка одржаног с представницима КонкурENCIЈског савјета, 1. 8. 2023. године)

⁴⁸Рјешење Жалбеног савјета при СМ БиХ, број: УП2ЖВ-07-266/21 од 27. 7. 2021. године

⁴⁹Пресуда Суда БиХ (број: С1 3 У 041318 22 У од 13. 6. 2022. године)

набавке услуга. Међутим, МКТ није понављао поступак избора организација већ је, поступајући по ставовима наведеним у пресудама Суда БиХ, закључио наведене уговоре и о томе обавијестио Правобранилаштво. Правобранилаштво је става да је МКТ оваквим поступањем прекршио Закон о Правобранилаштву, док је МКТ става да Правобранилаштво није надлежно да оцјењује правилност поступка избора организација, те да је правилност поступка већ утврђена у пресудама Суда БиХ.

МКТ је у јуну 2022. године, у складу са ставовима изнесеним у пресудама Суда БиХ⁵⁰ и поновним рјешењима Жалбеног савјета⁵¹ по пресудама Суда БиХ, сачинио нацрте уговора о обављању административних послова у области хомологације и сертификације возила и исте доставио Правобранилаштву на мишљење⁵². Том приликом Правобранилаштво је, анализирајући пресуду Суда БиХ, дало мишљење да је неопходно да МКТ поново проведе поступак јавне набавке наведених услуга из разлога правне безбједности⁵³. Након тога, МКТ је у августу 2022. године упутио допис⁵⁴ којим информише Правобранилаштво да је закључио поменуте уговоре о обављању административних послова у области хомологације и сертификације возила⁵⁵. Након тога Правобранилаштво је упутило допис⁵⁶ МКТ-у да је, у складу са Законом о Правобранилаштву, био дужан прибавити мишљење Правобранилаштва прије закључивања уговора, те да поменути уговори нису у складу са Законом о Правобранилаштву. Коначни став МКТ-а по овом питању је био да је Правобранилаштво дало поменуто мишљење на нацрте уговора изван својих надлежности, да је исто у директној супротности с пресудама Суда БиХ, те да би незакључивање уговора на основу коначних и извршних управних аката, осим злоупотребе овлашћења, имало обиљежја повреде одредаба члана 27. Закона о облигационим односима⁵⁷.

У области хомологације и сертификације возила МКТ је онемогућио осталим организацијама на тржишту да се у дужем временском периоду надмећу за обављање јавних послова у овим областима. Наиме, у периоду од 2008. до 2020. године, подзаконским актима из области хомологације и сертификације возила нису били дефинисани рокови трајања уговора које МКТ закључује с изабраним организацијама. Нове подзаконске акте из области хомологације и сертификације возила МКТ је донио тек 2020. године и тада су дефинисани рокови трајања уговора с изабраним организацијама на 10 година.⁵⁸ МКТ није од КонкурENCIЈског савјета тражио мишљење о усклађености подзаконских прописа из области хомологације и

⁵⁰ Пресуда Суда БиХ број: С1 3 У 041318 од 13. 6. 2022. године, Пресуда Суда БиХ број: С1 3 У 041317 од 13. 6. 2022. године.

⁵¹ Рјешење Жалбеног савјета при СМ БиХ (број: УП2ЖВ-07-265/21 од 8. 7. 2022. године), Рјешење Жалбеног савјета при СМ БиХ (број: УП2ЖВ-07-266/21 од 8. 7. 2022. године).

⁵² Допис МКТ број: 01-03-13-1-1928-2/22 од 27. 6. 2022. године, Допис МКТ број: 01-03-13-1-1929-1/22 од 28. 6. 2022. године.

⁵³ Допис Правобранилаштва БиХ број: 02-2-10-1-М-504/22 од 18. 7. 2022. године

⁵⁴ Допис МКТ број: 04-02-2-2257-3/22 од 5. 8. 2022. године

⁵⁵ Уговор о обављању административних послова у области хомологације возила, дијелова уређаја и опреме возила (број: 04-02-2-2256/22 од 4. 8. 2022. године), Уговор о обављању административних и техничких послова у области сертификаковања возила (број: 04-02-2-2257/22 од 4. 8. 2022. године).

⁵⁶ Допис Правобранилаштва БиХ број: 02-2-10-1-М-503/22 од 12. 8. 2022. године

⁵⁷ Допис МКТ број: 04-02-2-2257-6/22 од 17. 8. 2022. године

⁵⁸ Правилник о хомологацији возила (Службени гласник БиХ, број: 83/20), Правилник о измјенама и допунама Правилника о сертификаковању возила и условима које организације за сертификаковање возила морају испунити (Службени гласник БиХ, број: 83/20).

сертификације возила са Законом о конкуренцији у вези са роком на који се закључују уговори.

МКТ не располаже подацима о приходима које прикупљају административна и техничка тијела из области хомологације и сертификације возила, дијелова, уређаја и опреме возила. Према расположивим подацима из извјештаја о раду административног тијела за 2021. годину, које нам је доставио МКТ, укупан број захтјева за хомологацију возила је износио 57.556 захтјева. Од тог броја, 57.087 захтјева се односило на хомологацију појединачног возила, а 469 захтјева на хомологацију типа возила. У складу с цјеновником⁵⁹, процијенили смо да укупни приходи које су административно тијело и технички сервиси остварили у 2021. години за послове хомологације возила износе око 9,1 милион КМ⁶⁰. Од претходно наведеног процијењеног износа, око 8,7 милиона КМ се односи на процијењене приходе за хомологацију појединачног возила, а око 400 хиљада КМ за хомологацију типа возила (процијењени износ прихода по просјечној накнади за хомологацију типа возила у износу од 914 КМ). Такође, према расположивим подацима из извјештаја о раду административних тијела за 2021. годину који нам је доставио МКТ, укупан број захтјева за сертификацију возила у 2021. години је износио 24.184. Према цјеновнику⁶¹, просјечна накнада за услуге сертификације возила износи 295 КМ. Процијенили смо у овом извјештају да укупни приходи које су остварила административна и испитна тијела у 2021. години за послове сертификације возила износе око 7,1 милион КМ. Процјене смо извршили на бази просјечних цијена услуга које су прописане цјеновником јер из расположивих података, из извјештаја административних тијела на којима су повјерени послови сертификације, није било могуће дати прецизније податке о прикупљеним приходима. Више о израчуну процијењених вриједности за послове хомологације видјети у Прилогу 2, а за послове сертификације у Прилогу 3.

⁵⁹ Цјеновник услуга у поступку хомологације (Службени гласник БиХ, број 89/10)

⁶⁰ Процјену прихода за област хомологације возила за 2021. годину смо дали на основу аналитичких података административног тијела о количинама хомологованих возила по категоријама и припадајућих накнада по категоријама возила по важећем цјеновнику. Процјену прихода за област сертификације возила смо дали на основу података административних тијела о количинама извршених услуга и просјечне цијене услуге по важећим цјеновницима за ову област (просјечна цијена је израчуната као збир свих важећих цијенауслуга подијељен њиховим бројем). Сви наведени износи процијењених прихода у тексту извјештаја су приказани без ПДВ-а.

⁶¹ Цјеновник услуга у поступку сертификаковања (Службени гласник БиХ, број 89/11, 6/12)

3.1.1.2. Транспарентност и благовременост у повјеравању послова хомологације возила

МКТ није обезбиједио ни транспарентност ни благовременост поступка одабира организације којој ће повјерити послове хомологације возила. МКТ је нови јавни конкурс објавио осам година након поништења претходног, а у међувремену је послове хомологације обављала организација која је одабрана у поништенom конкурсу. Оваквим поступањем МКТ је, занемарујући властите и акте надлежних институција, омогућио да се послови хомологације и даље обављају на нетранспарентан и законски упитан начин. У току провођења ревизије, из МКТ-а нисмо добили одговор зашто МКТ није предузимао активности након доношења одлуке о поништавању јавног конкурса ни након одлуке Жалбеног савјета 2013. године, а потом ни након пресуде Суда БиХ из 2015. године.

МКТ је повјерио административне послове из области хомологације организацији која је одабрана путем јавног конкурса, а потом је поништио овај јавни конкурс. Наредни јавни конкурс МКТ је објавио осам година након поништења претходног, а у међувремену послове хомологације је обављала организација која је одабрана у поништенom конкурсу.

3.1.2. Усклађивање међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње

У овом поглављу ћемо говорити о утврђеним недостацима у процесу повјеравања послова МКТ-а везаних за усклађивање међународних и међуентитетских редова вожње.

3.1.2.1. Усаглашеност и примјена релевантног регулаторног оквира у повјеравању послова усклађивања међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње другим институцијама или привредним асоцијацијама

У области усклађивања међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње, на основу ставова и мишљења надлежних институција може се доћи до закључка да МКТ није обезбиједио усаглашеност и примјену релевантног регулаторног оквира који се односи на повјеравање ових послова другим институцијама или привредним асоцијацијама. Став о одредбама Правилника МКТ-а о усклађивању и регистрацији међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње из 2014. године Суд БиХ је изнио у донесеним пресудама. Наиме, на одлуке Спољнотрговинске коморе, односно рјешења МКТ у другостепеном поступку, којима је утврђена неусклађеност

редова вожње превозници су подносили тужбе Суду БиХ.⁶² Пресуде Суда БиХ⁶³ су биле у корист тужилаца због неусклађености Правилника МКТ-а из 2014. године са Законом о међународном и међуентитетском друмском превозу.⁶⁴ Законом о међународном и међуентитетском друмском превозу се наводи само преношење одређених послова надлежног министарства на друге институције и привредне асоцијације. У пресудама Суда БиХ се наводи да се у конкретним случајевима не ради о преношењу одређених послова, него надлежности за провођење поступка усклађивања међународних редова вожње, а како се надлежности одређују и прописују само законом, а не другим општим актом, не могу се ни пренијети правилником.⁶⁵

У периоду 2010-2014. година МКТ је имао проблема с нефункционалношћу комисије која је требала усклађивати редове вожње.⁶⁶ МКТ је 2014. године овај проблем ријешао доношењем новог правилника. Правилником МКТ-а из 2014. године Спољнотрговинска комора је овлашћена за обављање послова припреме и доношења одлуке о усклађености међународних редова вожње.⁶⁷

Нови правилник о усклађивању међународних редова вожње МКТ је донио 2018. године. Правилником је прописано да послове везане за усклађивање међународних редова вожње врши Спољнотрговинска комора, а рјешење о усклађености/неусклађености доноси МКТ.⁶⁸

⁶² Према Правилнику из 2014. године, првостепени орган у управном поступку одлучивања о усклађивању међународних и међуентитетских редова вожње је Спољнотрговинска комора, а другостепени орган је МКТ. Доношењем новог Правилника у 2018. години, првостепени орган је МКТ, а другостепени орган Жалбени савјет.

⁶³ Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 020772 16 У од 09.01.2017. године, Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 020771 16 У од 10.01.2017. године, Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 19987 15 У од 14.02.2017. године у вези с тужбом против Рјешења МКТ о усклађивању међународног реда вожње..“У конкретном случају се не ради о преношењу одређених послова, него надлежности за провођење поступка усклађивања међународних редова вожње, а како се надлежност одређује и прописује само законом, а не и другим општим актом, не може се ни пренијети правилником, због чега је и донесена првостепена одлука ништавна“..., Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 020773 16 У од 17.02.2017. године.

⁶⁴ Неусклађеност Правилника о усклађивању и регистрацији међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње (Службени гласник БиХ, број: 77/14) са чланом 47. Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу.

⁶⁵ Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 020772 16 У од 09.01.2017. године, Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 020771 16 У од 10.01.2017. године, Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 19987 15 У од 14.02.2017. године у вези с тужбом против Рјешења МКТ о усклађивању међународног реда вожње..“У конкретном случају се не ради о преношењу одређених послова, него надлежности за провођење поступка усклађивања међународних редова вожње, а како се надлежност одређује и прописује само законом, а не и другим општим актом, не може се ни пренијети правилником, због чега је и донесена првостепена одлука ништавна“..., Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 020773 16 У од 17.02.2017. године.

⁶⁶ Према Правилнику о начину и поступку усклађивања и регистрација редова вожње међуентитетских аутобуских линија који је МКТ донио 2010. године усклађивање редова вожње требало се вршити путем комисија које именује министар. Комисија је именована у више наврата (2011. и 2013. године), али усклађивање редова вожње није вршено, иако су за то постојали бројни захтјеви.

⁶⁷ Забљешка са састанка одржаног с представницима Спољнотрговинске коморе, 19. 7. 2023. године: Спољнотрговинска комора је ступањем на снагу овог правилника преузела 781 захтјев за усклађивање међународних редова вожње из периода 2010-2013. година, као и нове захтјеве из 2014. године

⁶⁸ Према Правилнику из 2014. године, првостепени орган у управном поступку одлучивања о усклађивању међународних и међуентитетских редова вожње је Спољнотрговинска комора, а другостепени орган је МКТ. Доношењем новог Правилника у 2018. години, првостепени орган је МКТ, а другостепени орган Жалбени савјет.

На тај начин је извршено враћање овлашћења са Спољнотрговинске коморе на МКТ чиме је и питање незаконитог поступања у преносу надлежности ријешено на начин да је рјешење о усклађености редова вожње у првом степену доносио МКТ, а не Спољнотрговинска комора како је то раније вршено и на шта је Суд БиХ указао кроз наведене пресуде. На рјешења издата по Правилнику из 2018. године није било судских пресуда. Међутим, МКТ се није обраћао КонкурENCIЈском савјету за мишљење⁶⁹ да ли Правилник из 2018. године садржи одредбе које могу спречавати, ограничавати или нарушавати тржишну конкуренцију на тржишту БиХ, с обзиром на то да су обављање послова додијелили подзаконским актом само Спољнотрговинској комори. Оваквим поступањем МКТ се изложио ризику усвајања подзаконских прописа у области усклађености редова вожње који ограничавају тржишну конкуренцију.⁷⁰

МКТ не располаже подацима о приходима које прикупља Спољнотрговинска комора у области усклађивања међународних и међуентитетских редова вожње. Према расположивим подацима које смо добили од Спољнотрговинске коморе за послове на рјешавању приједлога утврђивања међународних и међуентитетских редова вожње у периоду од 7. 10. 2014. године до 31. 8. 2023. године укупно је запримљено 3.266 приједлога.⁷¹ Од тога 2.707 приједлога међународних редова вожње и 559 приједлога међуентитетских редова вожње. Од укупног броја запримљених приједлога редова вожње, с 31. 8. 2023. године, окончано је свих 3.266 приједлога редова вожње, те у поступку рјешавања није остало неријешених приједлога редова

⁶⁹ Према Закону о конкуренцији, предлагачи прописа су обавезни доставити приједлоге закона и других прописа из области које имају утицаја на тржишну конкуренцију на мишљење КонкурENCIЈском савјету, члан 25. Закона о конкуренцији (Службени гласник БиХ, број: 48/05, 76/07, 80/09). Према наводима саговорника из КонкурENCIЈског савјета, генерално предлагачи прописа ријетко траже мишљење КонкурENCIЈског савјета на приједлоге прописа, јер самостално процијене да исти не спада у области које имају утицаја на тржишну конкуренцију, те у таквим случајевима не постоје ни одређене санкције за предлагаче прописа. С тим у вези, КонкурENCIЈски савјет је у 2018. години упутио допис и дао препоруку свим институцијама у БиХ да достављају све приједлоге прописа који се могу тицати конкуренције на мишљење КонкурENCIЈском савјету (Забилешка са састанка одржаног са представницима КонкурENCIЈског савјета, 1. 8. 2023. године).

⁷⁰ Према наводима саговорника из КонкурENCIЈског савјета, генерално предлагачи прописа ријетко траже мишљење КонкурENCIЈског савјета на приједлоге прописа, јер самостално процијене да исти не спада у области које имају утицаја на тржишну конкуренцију, те у таквим случајевима не постоје ни одређене санкције за предлагаче прописа. С тим у вези, КонкурENCIЈски савјет је у 2018. години упутио допис и дао препоруку свим институцијама у БиХ да достављају све приједлоге прописа који се могу тицати конкуренције на мишљење КонкурENCIЈском савјету (Забилешка са састанка одржаног с представницима КонкурENCIЈског савјета, 1. 8. 2023. године)

⁷¹ Правилником о усклађивању и регистрацији међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње (Службени гласник БиХ бр. 77/14 и 7/15), који је ступио на снагу 7. 10. 2014. године, на Спољнотрговинску комору БиХ пренесени су послови усклађивања међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње. По овом Правилнику запримљено је 2.582 захтјева превозника за усклађивање приједлога редова вожње, од тога 2.263 захтјева за усклађивање међународних редова вожње и 319 захтјева за усклађивање међуентитетских редова вожње. Доношењем Правилника о поступку усклађивања и регистрације редова вожње, начину и поступку издавања дозволе и обрасцу дозволе (Службени гласник БиХ број: 7/18), који је ступио на снагу 7. 2. 2018. године, Спољнотрговинска комора обавља стручне и административне послове испитивања усаглашености приједлога реда вожње, пружа стручну помоћ странкама и сачињава детаљан Извјештај о приједлогу реда вожње који је испитиван.

вожње.⁷² За исти период наплаћени су укупни приходи у износу од 992.842 КМ⁷³. Детаљан преглед укупног броја запримљених и окончаних приједлога редова вожње, као и остварених прихода од захтјева и приједлога редова вожње може се видјети у Прилогу 4.

3.1.2.2. Транспарентност и благовременост у повјеравању послова усклађивања међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње другим институцијама или привредним асоцијацијама

МКТ није обезбиједио транспарентно јавно надметање за повјеравање послова из своје надлежности. Наиме, за повјеравање послова усклађивања међународних и међуентитетских редова вожње МКТ није провео процедуру јавног надметања за одабир организације која ће ове послове вршити, него их је својим правилником додијелио Спољнотрговинској комори. МКТ, супротно ранијим праксама, није тражио мишљење Конкурентијског савјета о усклађености ових прописа са Законом о конкуренцији.⁷⁴

Начин одабира без јавног надметања како је предвиђено правилницима из 2014. и 2018. године у супротности је са Законом о конкуренцији. Наиме, приликом припреме нацрта правилника у 2021. години, МКТ се обраћао за мишљење Конкурентијском савјету. Мишљење Конкурентијског савјета на Нацрт правилника из 2021. године је да исти није усаглашен са Законом о конкуренцији. Измјене у Нацрту правилника из 2021. године су се тичале усклађивања са ЕУ уредбом у вези са либерализацијом тржишта, док је концепт додјеле јавних послова био исти као и у Правилнику из 2018. године.⁷⁵

3.1.3. Стручно оспособљавање управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу

У овом дијелу ћемо говорити о недостацима у поступању МКТ-а у процесу повјеравања јавних послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу другим институцијама или привредним асоцијацијама. Осим проблема који се односи на досљедност у примјени

⁷² У регистар усклађених редова вожње уписана су 1.102 реда вожње, од тога 992 међународна реда вожње и 110 међуентитетских редова вожње, за које је издато правоснажно рјешење, а у регистар приједлога редова вожње који испуњавају услове прописане Правилником уписано је 413 редова вожње, од тога 247 међународних редова вожње и 166 међуентитетских редова вожње. Окончани приједлози редова вожње су ријешени на начин да је за 861 захтјева донесен закључак о обустави поступка, а за 1.555 захтјева је донесено рјешење о усклађености/неусклађености реда вожње, док је за 850 приједлога редова вожње направљен извјештај о проведеном испитивању приједлога редова вожње.

⁷³ За област усклађивања међународних и међуентитетских редова вожње није вршена процјена прихода, већ су подаци преузети из Спољнотрговинске коморе.

⁷⁴ Подаци од Конкурентијског савјета, имејл од 8. 8. 2023. године.

⁷⁵ МКТ се није обраћао за мишљење Конкурентијском савјету БиХ у вези с Правилником из 2018. године, а којим су послови додијељени Спољнотрговинској комори.

релевантног регулаторног оквира,⁷⁶ у наредном дијелу текста ћемо говорити и о недостацима прописа које је донио МКТ, а који се односе на транспарентност и благовременост повјеравања послова из надлежности МКТ-а другим институцијама и привредним асоцијацијама.

3.1.3.1. Усаглашеност и примјена регулаторног оквира МКТ-а у процесу преношења послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу на друге институције или привредне асоцијације

Законом о управи прописано је да се институцијама с јавним овлашћењима може законом повјерити обављање одређених управних и стручних послова из надлежности органа, међутим, Закон о међународном и међуентитетском друмском превозу није дефинисао који послови се могу пренијети, него је предвидио да се ови послови могу дефинисати ближим прописима.⁷⁷ Повјеравање јавних послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача МКТ је вршио на основу подзаконских аката које је сам донио⁷⁸, а не на основу Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу.

Констатовали смо да је сам МКТ оспоравао досљедност у примјени регулаторног оквира који се односи на повјеравање послова из своје надлежности. Наиме, Национални комитет за професионално оспособљавање у друмском превозу путника, терета и опасних твари⁷⁹ који је Правилником⁸⁰ МКТ-а основан 2005. године, разријешен је дужности 2011. године јер је МКТ установио да његово оснивање није извршено у складу са Законом⁸¹.

Наиме, МКТ је Национални комитет разријешио дужности⁸² наводећи да Одлука о именовању његових чланова није утемељена у Закону о међународном и међуентитетском друмском превозу, нити у Закону о СМ-у БиХ.⁸³ Такође, у

⁷⁶ Закон о управи, Закон о финансирању институција БиХ, Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ и Закон о међународном и међуентитетском друмском превозу

⁷⁷ Другим законом или подзаконским актом

⁷⁸ Правилници који су на снази: Правилник о условима за издавање лиценце и квалификационе картице возача (Службени гласник БиХ, број: 77/14), Правилник о измјенама и допунама Правилника о условима за издавање лиценце и квалификационе картице возача (Службени гласник БиХ, број: 65/18).

Правилници стављени ван снаге: Правилник о условима и поступку издавања лиценци и квалификационих картица возача за обављање међународног друмског превоза возача (Службени гласник БиХ, број: 81/11, 105/12, 32/13, 76/13, 18/14),

Правилник о условима и поступку издавања лиценци за обављање међународног друмског превоза путника, терета и опасних твари (Службени гласник БиХ, број: 44/05, 50/06, 101/06, 51/07, 92/08, 40/10).

⁷⁹ Национални комитет је у свом раду доносио одлуке о висини накнаде за организовање, провођење и надзирање полагања испита и за издавање сертификата.

⁸⁰ Правилник о условима и поступку издавања лиценци за обављање међународног друмског превоза путника, терета и опасних материја (Службени гласник БиХ, број 44/05, 50/06, 101/06, 51/07, 92/08 и 40/10)

⁸¹ Национални комитет основан је Правилником о условима и поступку издавања лиценци за обављање међународног друмског превоза путника, терета и опасних твари (Службени гласник БиХ, број: 44/05, 50/06, 101/06, 51/07, 92/08, 40/10).

⁸² Одлука о разријешењу чланова и престанку рада Националног комитета број 01-02-2-3622/11 од 24. 5. 2011. године

⁸³ Записник са састанка у вези с Националним комитетом од 23. 5. 2011. године.

записнику који је претходио одлуци о разрешењу чланова и престанку рада Националног комитета је констатовано да је у тада важећем Правилнику⁸⁴ наведено поглавље о Националном комитету, што је супротно Закону о управи.

Након разрешења чланова и престанка рада Националног комитета, донесени су нови правилници⁸⁵ и успостављен је нови систем преноса јавних овлашћења на друге институције и привредне асоцијације путем јавног позива. Законом о управи прописано је да се институцијама с јавним овлашћењима може законом повјерити обављање одређених управних и стручних послова из надлежности органа управе. МКТ повјеравање јавних послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача врши на основу подзаконских аката које сам доноси.

Недоследност у примјени релевантног регулаторног оквира у повјеравању послова стручног оспособљавања може као посљедицу имати губитак повјерења грађана у институције БиХ. МКТ се повјеравањем послова из своје надлежности на овај начин изложио ризику ограничавања тржишне конкуренције.

МКТ није у складу с донесеним Правилником⁸⁶ закључио уговор о вршењу повјерених послова с изабраним тијелом МКТ. Наиме, МКТ је у јануару 2012. године⁸⁷ потписао уговор о обављању послова стручног оспособљавања, наконведеног јавног позива⁸⁸. Уговор⁸⁹ је закључен на период од пет година од дана потписивања, а продужава се након доказивања испуњавања свих прописаних услова. На овај начин закључени уговор није у складу с Правилником јер се његово трајање веже за испуњење услова о обављању послова и након истека рока од пет година. С тим у вези, трајање Уговора није одређено, него траје све док изабрано стручно тијело испуњава услове за обављање ових послова.

Приликом доношења подзаконских аката из области стручног оспособљавања, МКТ није тражио мишљење КонкурENCIЈског савјета о усклађености ових прописа са Законом о конкуренцији. Међутим, у одређеним другим случајевима приликом

⁸⁴ Правилник о условима и поступку издавања лиценци за обављање међународног друмског превоза путника, терета и опасних твари (Службени гласник БиХ, број: 44/05)

⁸⁵ Правилник о условима за издавање лиценце и квалификационе картице возача (Службени гласник БиХ, број: 77/14, 18/14, 65/18), Правилник о условима и поступку издавања лиценци и квалификационих картица возача за обављање међународног друмског превоза (Службени гласник БиХ, број: 81/11, 105/12, 32/13, 76/13 и 18/14).

⁸⁶ Правилником о условима и поступку издавања лиценци и квалификационих картица возача за обављање међународног друмског превоза (Сл. гласник БиХ 81/11, 105/12, 32/13, 76/13 и 18/14) су прописани услови за обављање ових послова, и дефинисано је да МКТ за њихово обављање издаје одобрење на период од пет година, наконведеног јавног позива. Надаље је дефинисано да се контрола испуњавања услова врши најмање два пута годишње, а овлашћеном тијелу које престане испуњавати прописане услове одобрење се одузима.

⁸⁷ 5. 1. 2012. године МКТ је закључио уговор са Средњом стручном школом с правом јавности „Центар за образовање“ Широки Бријег о обављању послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу.

⁸⁸ 15. 11. 2011. године објављен је ЈАВНИ ПОЗИВ за избор тијела која ће проводити стручно оспособљавање управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу.

⁸⁹ Члан 3. Уговора о обављању послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу који је 5. 1. 2012. године МКТ закључио са Средњом стручном школом с правом јавности „Центар за образовање“ Широки Бријег.

доношења закона и подзаконских аката из своје надлежности, МКТ је тражио мишљење Конкурenciјског савјета.⁹⁰

МКТ је 2016. године припремио измјене и допуне Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу које су између осталог садржавале и измјену члана 47, а којим је предвиђено преношење јавних послова надлежног министарства на Спољнотрговинску комору и друге институције или привредне асоцијације, међутим, приједлог измјена и допуна је одбијен у процедури усвајања.⁹¹

3.1.3.1.1. Активности прикупљања и расподеле прихода по основу стручног оспособљавања

У овом дијелу извјештаја говоримо о проблемима у прикупљању и расподјели прихода по основу обављања послова стручног оспособљавања. МКТ није у потпуности обезбиједио прикупљање прихода у складу са Законом о финансирању институција БиХ, као ни критеријуме за расподелу прихода прикупљених по овом основу.

• Располагање приходима Националног комитета

Национални комитет, који је основан за обављање послова стручног оспособљавања, је у оквиру својих овлашћења прикупљао и приходе који су уплаћивани на посебан рачун Спољнотрговинске коморе, што представља одступање од одредби Закона о финансирању.⁹² Наиме, МКТ годинама није могао располагати приходима прикупљеним на трансакционом рачуну Спољнотрговинске коморе који су наплаћени у поступку издавања сертификата о професионалној оспособљености управитеља превоза и возача. Приходи у износу од 1.130.086 КМ нису били расположиви због недефинисаног начина њиховог прикупљања и расподеле.

Тренутно МКТ располаже овим средствима, али још увијек није утврдио намјену њиховог коришћења. СМ БиХ је донио Одлуку о преносу новчаних средстава депонованих на посебном рачуну Спољнотрговинске коморе у износу од 1.130.086

МКТ годинама није могао располагати приходима од повјерених послова што за посљедицу има мање средстава у буџету МКТ-а и, посљедично, буџету институција БиХ, а која су могла бити искоришћена за унапређење овог или других процеса и услуга које се испоручују грађанима БиХ.

⁹⁰ Према подацима Конкурenciјског савјета (имејл од 8. 8. 2023. године) Нацрт правилника о усклађивању и регистрацији међународних аутобуских редова вожње (број: 01-26-7-02-1-И/12 од 8. 2. 2021. године) на који је МКТ тражио мишљење није био усаглашен са Законом о конкуренцији.

⁹¹ Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу је усвојен на 38. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, одржане 30. 11. 2016. године, а одбијен на 31. сједници Дома народа Парламентарне скупштине БиХ, одржане 19. 7. 2017. године; <https://www.parlament.ba/session/OSessionDetails?id=1620>

⁹² Закон о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13), члан 13, став 2 Непорески приходи као и остали приходи намијењени за финансирање институција Босне и Херцеговине прикупљају се преко система Јединственог рачуна трезора у складу с овим законом.

КМ на намјенски рачун „Унапређење сектора друмског саобраћаја“ у оквиру Јединственог рачуна трезора.⁹³

Пренесена средства су намијењена за финансирање пројекта из области друмског саобраћаја, о чему је посебну одлуку требао донијети СМ БиХ на приједлог МКТ-а. МКТ до дана сачињавања овог извјештаја није сачинио приједлог утрошка средстава.

- **Цјеновник стручног оспособљавања и испита управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу**

МКТ Цјеновник стручног оспособљавања и испита управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу⁹⁴ није ускладио с важећим Правилником из 2014. године.⁹⁵ Цјеновник није заснован на образложеним трошковима, а расподела прихода није усклађена са прописима БиХ и мишљењем МФТ-а. Ово је за последицу имало да МКТ није прикупљао предвиђени износ прихода по основу повјеравања послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача.

Цјеновником је дефинисано да 95% износа утврђене цијене припада овлашћеном органу за стручно оспособљавање и провођење испита, а да се 5% износа утврђене цијене уплаћује на Јединствени рачун трезора БиХ. Према расположивим информацијама МКТ није наплаћивао свој удио у износу утврђене цијене (5%) због недефинисаног начина прикупљања и расподеле прихода по овом основу. МКТ није дефинисао критеријуме на основу којих би се утврдио начин расподеле прихода у омјеру 95% стручном тијелу и 5% МКТ-у. Како МКТ није дефинисао критеријуме о начину прикупљања и дефинисања процента средстава који му припада, нити је остваривао приходе по овом основу, не располаже подацима колико средстава је прикупило стручно тијело, а колико средстава је требало бити уплаћено на рачун МКТ. Више о слабостима надзора МКТ-а видјети у поглављу 3.2.

Према расположивим подацима из извјештаја о раду овлашћеног тијела за стручно оспособљавање и провођење испита за 2021. годину, које нам је доставио МКТ, испиту је присуствовало 1.817 кандидата. Од тог броја, 1.734 кандидата за возача и 83 кандидата за управитеља превоза. У складу с цјеновником, цијене услуга без ПДВ-а за возаче за периодично и прво полагање износе 194 КМ и 345 КМ, а за

⁹³ Службени гласник БиХ, број 17/21

⁹⁴ Цјеновник стручног оспособљавања и испита управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу (Службени гласник БиХ, број 8/12)

⁹⁵ На основу члана 5. Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу (Службени гласник БиХ, број: 1/02, 14/03) министар комуникација и транспорта донио је 2014. године Правилник о условима за издавање лиценце и квалификационе картице возача (Службени гласник БиХ, број: 77/14). Чланом 36. овог Правилника прописано је да Савјет министара БиХ на приједлог МКТ-а утврђује цјеновник за обављање послова провођења стручног оспособљавања возача и управитеља превоза у међународном саобраћају. Тренутно је на снази Цјеновник који је донио министар МКТ-а на основу раније важећег Правилника из 2012. године. МКТ је, између осталог, правилницима предвидио прикупљање прихода по основу обављања послова стручног оспособљавања.

управитеље превоза 311 KM и 541 KM. Према цјеновнику⁹⁶, узимајући у обзир највишу и најнижу накнаду, просјечна накнада за услуге оспособљавања возача износи 269 KM, а за услуге оспособљавања управитеља превоза 426 KM. Процијењени укупни приходи⁹⁷ које је стручно тијело остварило у 2021. години за послове оспособљавања возача (на бази просјечног износа накнада) износе око 470 хиљада KM, а за управитеље превоза око 35 хиљада KM. На темељу претходно наведених показатеља, процијењени укупни приходи које је МКТ требао наплатити (5% удјела у укупно оствареном износу) износе сса 25 хиљада KM. Више о израчуну процијењених вриједности видјети у Прилогу 5.

Иако је требао по Правилнику из 2012. године, МКТ није од овлашћеног тијела захтијевао доставу критеријума за формирање цијена услуга. МКТ је 2012. године на приједлог изабраног стручног тијела донио цјеновник услуга без анализе структуре цијена и јасно дефинисаних критеријума на основу којих су одређене висине цијена и проценат расподеле прихода.⁹⁸

МКТ ни девет година након што је дефинисао потребу доношења новог Цјеновника није исти упутио на усвајање. Наиме, Правилником из 2014. године дефинисано је

Иако је у 2014. години МКТ дефинисао потребу доношења новог цјеновника, те припремио приједлог истог, до краја августа 2023. године приједлог цјеновника није достављен СМ-у БиХ на усвајање.

да ће Цјеновник стручног испита и стручног оспособљавања на приједлог МКТ, уз прибављено мишљење овлашћених органа, одлуком утврдити Савјет министара БиХ. МКТ је припремио Приједлог цјеновника који је послао на мишљење Уреду за законодавство и Министарству финансија и трезора БиХ. У добијеним мишљенима дате су сугестије за измјене и допуне Цјеновника које су се углавном односиле на потребу детаљних

образложења критеријума на основу којих су се дефинисале висине цијена, анализа цијена за исте послове у земљама у окружењу, начин прикупљања прихода који мора бити у складу с важећим законима БиХ, као и омјера расподеле прихода између стручног тијела и МКТ-а.

Од 2012. године до данас у примјени је првобитно усвојени цјеновник који је утврдио МКТ. Такође, у уговорима закљученим с изабраним стручним тијелима 2019. и 2023. године, МКТ се позива на цјеновник стручног оспособљавања који на приједлог МКТ-а одлуком утврђује Савјет министара БиХ, а који никада није донесен.

⁹⁶ Цјеновник стручног оспособљавања и испита управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу (Службени гласник БиХ, број: 8/12)

⁹⁷ Процену прихода за област стручног оспособљавања управитеља превоза и возача смо дали на основу података стручног тијела о количинама извршених услуга и просјечне цијене услуге по важећем цјеновнику за ову област (просјечна цијена је израчуната као збир свих важећих цијена услуга подијељен њиховим бројем).

⁹⁸ Доношењем новог Правилника 2014. године, у циљу припреме новог приједлога цјеновника, МКТ је од овлашћених тијела тражио приједлог цјеновника с образложењем, односно критеријумима којима су се водили при формирању цијена услуга, те је стручно тијело исте доставило МКТ-у.

3.1.3.2. Транспарентност и благовременост у повјеравању послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу другим институцијама или привредним асоцијацијама

МКТ је био неблаговремен у покретању активности одабира институција којим ће се повјерити обављање јавних послова. Наиме, МКТ по истеку првобитног уговора који је закључен у јануару 2012. године није благовремено покренуо активности на закључивању новог уговора расписивањем новог јавног позива. МКТ је након истека рока првобитног уговора од пет година закључио анекс уговора с истим тијелом у марту 2017. године.⁹⁹ Анексом уговора измијењен је члан који дефинише трајање уговора на начин да се уговор закључује на период до окончања поступка по новом Јавном позиву за избор тијела које ће проводити стручно оспособљавање. С обзиром на то да је МКТ нови јавни позив објавио тек у фебруару 2019. године, закључивањем анекса уговора настављена је сарадња с истим тијелом, због чега послови из надлежности МКТ-а двије године нису били предмет јавног надметања.¹⁰⁰

Овакав начин одабира стручног тијела за обављање ових послова и закључивања уговора, осим што није у складу с Правилником, не испуњава ни основне захтјеве конкурентности и транспарентности на тржишту услуга што је у интересу грађана БиХ. Наиме, с обзиром на то да су ови послови повјерени једној организацији¹⁰¹ на одређени период, те анексом продужили трајање уговора с истом организацијом, ово за посљедицу има ограничену конкуренцију односно монополизацију одређене врсте услуга услјед чега могу трпјети посљедице крајњи корисници истих.

3.2. Слабости МКТ-а у успостави функционалног система надзора над повјереним јавним пословима из своје надлежности

У поглављу 3.1. утврдили смо недостатке који се односе на усаглашеност и примјену релевантног регулаторног оквира, транспарентност и благовременост повјеравања послова из надлежности МКТ-а другим институцијама и привредним асоцијацијама. У овом поглављу говорићемо о проблемима МКТ-а на обезбјеђењу функционалног надзора, извјештавања и анализа достављене документације с циљем унапређења овог процеса.

⁹⁹ 14. 3. 2017. године МКТ је потписао Анекс уговора са Средњом струковном школом с правом јавности „Центар за образовање“ Широки Бријег за обављање послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу. Анекс уговора се закључио на период до окончања поступка по новом Јавном позиву. 7. 5. 2019. године стигла је обавијест о измјени назива правног лица Центар за образовање Широки Бријег у нови назив „Средња струковна школа с правом јавности „ВЕРИТАС“ Широки Бријег.

¹⁰⁰ МКТ је објавио Јавни позив за избор тијела која ће проводити стручно оспособљавање управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу 2011. године, те закључио уговор са изабраним тијелом по јавном позиву на период од пет година.

¹⁰¹ Средњој стручној школи с правом јавности „Центар за образовање“ Широки Бријег за обављање послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу. Од 7. 5. 2019. године измијењен је назив Центара за образовање Широки Бријег у нови назив „Средња стручна школа с правом јавности „ВЕРИТАС“ Широки Бријег.

МКТ није, у складу са Законом о управи, успоставио управни надзор над радом организација које обављају повјерене јавне послове¹⁰². Надзор над радом институција с јавним овлашћењима није успостављен нити је подзаконским актима дефинисан начин вршења надзора за све области за које ове институције обављају повјерене послове. Обавеза извјештавања је за већину повјерених послова дефинисана подзаконским актима и према наводима саговорника извјештаји се достављају МКТ-у, али се не анализирају нити се дају корективне мјере и препоруке. Оваквим поступањем МКТ се изложио ризику да стручне организације не обављају повјерене јавне послове у складу с прописима, што се може негативно одразити и на безбједност саобраћаја и животе грађана у БиХ.

Значај изостанка надзора над вршењем ових процеса огледа се посебно у висини процијењеног износа прихода које су оставаривала административна тијела у 2021. години по основу обављања послова из оквира надлежности МКТ-а.

3.2.1. Надзор над процесом хомологације и сертификације возила

У области хомологације и сертификације возила, МКТ није у потпуности успоставио управни надзор над обављањем јавних послова повјерених другим организацијама, што није у складу са Законом о управи. МКТ је спорадично, 2015. и 2018. године,¹⁰³ проводио инспекцијски надзор рада организација, и то само у области хомологације возила, док у области сертификације возила инспекцијски надзор није провођен.

МКТ није, у складу са Законом о управи, успоставио управни надзор над радом организација које обављају повјерене јавне послове у области хомологације и сертификације возила¹⁰⁴. У периоду од 2008. године до данас МКТ није предузимао одговарајуће активности надзора рада организација, без обзира на то да ли је начин надзора био дефинисан на основу уговора или подзаконског акта. Подзаконским актима из области хомологације и сертификације возила које је МКТ донио у 2008. години није био дефинисан начин вршења надзора над радом организација, већ је тада надзор био дефинисан одредбама уговора о обављању административних послова у области хомологације и сертификације возила које је МКТ закључивао с изабраним организацијама. Тек је доношењем нових подзаконских аката у области хомологације и сертификације возила, у 2020. години, МКТ у подзаконским актима дефинисао начин вршења надзора.

Организације којима је МКТ повјерио обављање јавних послова из области хомологације и сертификације возила су од 2009. године достављале МКТ-у извјештаје о обављеним пословима, међутим, МКТ нам није понудио писане доказе

¹⁰² У складу са Законом о управи, управни надзор обухвата: 1) надзор над законитошћу аката којима се рјешава у управним стварима; 2) надзор над законитошћу рада институција са јавним овлашћењима, те 3) инспекцијски надзор (Члан 12, 13, 13а. и 26. Закона о управи, Службени гласник БиХ, број: 32/02, 102/09, 72/17).

¹⁰³ Главни инспектор МКТ-а је донио једно рјешење у 2015. години те четири рјешења у 2018. години

¹⁰⁴ У складу са Законом о управи, управни надзор обухвата: 1) надзор над законитошћу аката којима се рјешава у управним стварима; 2) надзор над законитошћу рада институција са јавним овлашћењима, те 3) инспекцијски надзор (Члан 12, 13, 13а. и 26. Закона о управи, Службени гласник БиХ, број: 32/02, 102/09, 72/17).

о анализама извјештаја, иако су евидентирани одређени случајеви провођења инспекцијског надзора над радом ових организација.¹⁰⁵

Иако од 2009. године организације обављају повјерене административне и техничке послове из области хомологације и сертификације возила, МКТ је тек 2020. године формирао комисије за контролу рада ових организација¹⁰⁶. Међутим, мање од мјесец дана након што су формиране комисије за контролу рада организација, МКТ је донио одлуку¹⁰⁷ о стављању ван снаге одлука о формирању ових комисија, чиме је овај покушај МКТ-а да проведе контролу рада организација у области хомологације и сертификације возила био безуспјешан.

МКТ је тек 11 година након повјеравања обављања административних и техничких послова из области хомологације и сертификације возила формирао комисије за контролу рада ових организација.

Поред тога што због неустављеног надзора МКТ-а над радом организација које обављају повјерене послове из области хомологације и сертификације возила може доћи до угрожавања безбједности саобраћаја у БиХ, одређене посљедице непостојања надзора су се јавиле и у виду кашњења са успостављањем система сертификације возила у БиХ. При томе, МКТ није вршио мјесечну контролу рада ових организација до успоставе пуне примјене система сертификације возила у БиХ, како је било дефинисано у уговору, те је након истека уговореног рока МКТ

¹⁰⁵ На основу Закона о управи, којим је дефинисан инспекцијски надзор на нивоу институција БиХ, главни инспектор МКТ-а је донио једно рјешење у 2015. години те четири рјешења у 2018. години којим се техничким сервисима наређује отклањање недостатака и неправилности у обављању послова хомологације возила који су утврђени током вршења инспекцијског прегледа.

¹⁰⁶ Одлука о именовању Комисије за контролу рада организације која обавља административне послове из области хомологације возила, дијелова, уређаја и опреме возила (број: 01-04-07-8-1512/2020 од 24. 6. 2020. године), Одлука о именовању Комисије за контролу рада организација које обављају административне и техничке послове из области сертификације возила (број: 01-04-07-8-1513/2020 од 24. 6. 2020. године).

¹⁰⁷ Одлука о стављању ван снаге одлука о именовању комисија за контролу рада организација које обављају послове из области хомологације возила, сертификације возила и послове провођења испита за стицање стручне оспособљености управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу (број: 01-04-07-8-1821/20 од 14. 7. 2020. године)

морао закључити анексе уговора¹⁰⁸ с организацијама на основу којих је рок за успоставу система сертификације возила продужен до 30. 6. 2011. године.

Повјеравањем послова из своје надлежности, МКТ је морао успоставити функционалан надзор јер је послове које су од значаја за грађане препустио на обављање другим институцијама или привредним асоцијацијама. Посљедице нефункционалног, или у овом случају непостојећег, надзора могу се огледати у застоју у испоруци услуга, проблемима с приступом услугама и цијенама које стручна тијела наплаћају и што је најважније могу негативно утицати на безбједност грађана у друмском саобраћају. Наиме, без надзора, институције или привредне асоцијације којима је повјерено вршење послова из надлежности МКТ-а могу испоручивати услуге мањег квалитета, без да их на то неко упозорава или санкционише.

3.2.2. Надзор над усклађивањем међуентитетских и међународних аутобуских редова вожње

МКТ у области усклађивања међуентитетских и међународних редова вожње није у потпуности успоставио управни надзор над радом стручне организације која обавља повјерене јавне послове. МКТ је послове из ове области повјерио Спољнотрговинској комори подзаконским актима од 2014. године. МКТ од 2014. до 2018. године није вршио надзор нити је исти подзаконским актом предвиђен, а све послове и коначну одлуку о усклађености међународних редова вожње, у складу с Правилником, доносила је Спољнотрговинска комора. Тек је доношењем нових подзаконских аката у области усклађивања међуентитетских и међународних редова вожње у 2018. години МКТ успоставио надзор и предузимао контролне активности у овом процесу.¹⁰⁹

МКТ није контролисао оправданост висине накнада које је дефинисала Спољнотрговинска комора, а које превозници плаћају. МКТ подзаконским актима није дефинисао висину накнада по овом основу, нити је од Спољнотрговинске коморе захтијевао критеријуме на основу којих је одређена висина накнада за усклађивање међународних редова вожње.¹¹⁰

¹⁰⁸ Анекс уговора број: 01-02-2-4325/09 од 4. 12. 2009. године о обављању административних и техничких послова у области сертификације возила (број: 01-05-02-2-408/2011 од 25. 1. 2011. године), Анекс уговора број: 01-02-2-4324/09 од 4. 12. 2009. године о обављању административних и техничких послова у области сертификације возила (број: 01-05-02-2-409/2011 од 25. 1. 2011. године).

¹⁰⁹ Правилником из 2018. године МКТ је успоставио надзор над усклађивањем међународних редова вожње с обзиром на то да МКТ издаје рјешење о усклађености. Издавању рјешења претходи провјера и увид у достављену документацију превозника и извјештај о provedеној стручној анализи Спољнотрговинске коморе.

¹¹⁰ Управни одбор Спољнотрговинске коморе одређује висину накнада, а чланови Управног одбора Спољнотрговинске коморе су и представници удружења превозника. Према наводима саговорника, накнаде су утврђене на основу висине накнада у окружењу, те нису имали приговоре од превозника (Забилешка са састанка с представницима Спољнотрговинске коморе од 19. 7. 2023. године).

3.2.3. Надзор над пословима стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном и међуентитетском друмском превозу

МКТ није обезбиједио провођење надзора над вршењем повјерених послова стручног оспособљавања управитеља превоза и возача. МКТ није проводио контролу рада стручне организације најмање једном годишње или по указаној потреби, нити је пратио испуњавање свих услова за обављање послова стручног оспособљавања, што је прописано подзаконским актима. Подзаконским актима прописани надзор над провођењем испита стручне оспособљености управитеља превоза и возача није вршен иако су за то одлуком министра МКТ-а именоване комисије за контролу рада стручних организација које су требале вршити ове послове.

МКТ је почетком 2012. године донио Рјешење о именовању Комисије за надзор над провођењем испита за стручну оспособљеност управитеља превоза и возача¹¹¹. Иако су послови из области стручног оспособљавања управитеља превоза и возача повјерени од 2012. године стручним организацијама, МКТ нам није понудио никакве доказе о извршеном надзору над радом ових организација. МКТ је поново 2020. године формирао комисију која ће надzirати послове стручног оспособљавања управитеља превоза и возача. Међутим, у периоду краћем од мјесец дана, МКТ је у 2020. години донио одлуку о разрјешењу именоване комисије за контролу рада стручне организације која врши повјерене јавне послове из области стручног оспособљавања управитеља превоза и возача.¹¹²

Такође, надзор МКТ-а је изостао иако је Правилником из 2014. године предвиђено да ће се надзор и контрола над радом стручних организација проводити најмање два пута годишње. Иако је МКТ констатовао потребу успоставе надзора те правне и суштинске анализе повјерених послова с циљем дефинисања приједлога који ће да допринесу законитости, ефикасности и ефективности повјерених послова¹¹³, наведене активности нису реализоване.

У складу с подзаконским актима¹¹⁴, те закљученим уговорима с изабраним стручним тијелом за провођење послова из надлежности МКТ-а, стручно тијело је било у обавези и достављало је мјесечне извјештаје о свом раду, provedеним обукама и испитима. Међутим, према наводима саговорника из МКТ-а достављене извјештаје

¹¹¹ Рјешење о именовању Комисије за надзор над провођењем испита за стручну оспособљеност управитеља превоза и возача (број: 01-04-07-8-786/12 од 10. 1. 2012. године)

¹¹² Одлука о именовању Комисије за контролу рада стручних организација које обављају провођење испита за стицање стручне оспособљености управитеља превоза, почетно и периодично стручно оспособљавање и организацију и спровођење испита возача у међународном друмском превозу (број: 01-04-07-8-1511/20 од 24. 6. 2020. године) и Одлука о стављању ван снаге одлука о именовању комисија за контролу рада организација које обављају послове из области хомологације возила, сертификације возила и послове провођења испита за стицање стручне оспособљености управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу (број: 01-04-07-8-1821/20 од 14. 7. 2020. године).

¹¹³ МКТ је у 2017. и 2018. години, записником са састанака, између осталог констатовао потребу окончања активности на успостави функционалног надзора и контроле у областима за које је МКТ надлежан. Такође је дефинисана потреба формирања радне групе које ће правно и суштински анализирати повјерене послове другим институцијама те дати конкретне приједлоге који треба да допринесу законитости, ефикасности и ефективности повјерених послова.

¹¹⁴ Правилником из 2012. године и 2014. године.

МКТ није анализирао нити је с тим у вези могао дати приједлоге за унапређење овог процеса. МКТ није разматрао ни потребу увођења унифицираних образаца извјештавања с циљем располагања подацима који би му пружили могућност анализе и извјештавања на упите Парламентарне скупштине БиХ и других заинтересованих страна, као што је питање прикупљених прихода по овом основу.

3.2.4. Надзор над издавањем међународних возачких дозвола

МКТ није вршио надзор над процесом издавања међународних возачких дозвола који је предвиђен Правилником о међународној возачкој дозволи из 2007. године. Ауто-мото клубови/ауто-мото савези и ауто-мото друштва којима је законом повјерено обављање јавних послова из области издавања међународних возачких дозвола нису МКТ-у достављали годишње извјештаје о издатим међународним дозволама, нити је то МКТ од њих захтијевао, иако је исто дефинисано правилником. С обзиром на то да контроле нису успостављене, МКТ до окончања ревизије није располагао подацима о броју издатих међународних возачких дозвола.

4. ЗАКЉУЧЦИ

Канцеларија за ревизију је провела ревизију учинка на тему „Повјерени јавни послови из надлежности институција БиХ-студија случаја: Министарство комуникација и транспорта БиХ“ која је показала да МКТ није био ефикасан у повјеравању јавних послова из надлежности другим институцијама и привредним асоцијацијама.

Наиме, МКТ је успоставио систем пружања услуга грађанима из своје надлежности повјеравањем обављања послова другим институцијама или привредним асоцијацијама. Међутим, на основу анализе ставова и мишљења надлежних институција може се закључити да МКТ није обезбиједио усаглашеност и досљедну примјену релевантног регулаторног оквира. Поред тога ревизијом смо утврдили да МКТ није транспарентно и благовремено предузимао активности на повјеравању јавних послова другим институцијама или привредним асоцијацијама. Такође, МКТ није успоставио функционалан систем надзора вршења повјерених јавних послова.

Утврђене слабости у процесу повјеравања јавних послова из надлежности МКТ-а другим институцијама и привредним асоцијацијама могу довести до несигурности у континуитету пружања јавних услуга и слабљења повјерења грађана и привредних субјеката у рад институција БиХ.

4.1. Усаглашеност и примјена релевантног регулаторног оквира, транспарентност и благовременост у повјеравању послова из своје надлежности

Анализом ставова и мишљења надлежних институција може се закључити да је повјеравање јавних послова МКТ-а доведено у питање јер се повјеравање послова вршило на основу подзаконских аката, а не на основу релевантних закона. Руководећи се анализираним пресудама Суда БиХ, ставовима МП-а може се доћи до закључка да вршење управних и стручних послова из своје надлежности МКТ није повјерио институцијама или привредним асоцијацијама на основу одредби закона који јасно дефинишу послове који се могу повјерити. Наиме, према ставовима надлежних институција, иако је Законом о управи дефинисано да се јавни послови могу повјеравати другим институцијама или привредним асоцијацијама искључиво законом, МКТ је повјеравање послова из надлежности вршио правилницима које је доносио министар.

Како је на скоро идентичан начин, на основу истог или сличног правног оквира, МКТ вршио пренос овлашћења на друга правна лица и асоцијације, ставови надлежних институција по једној од пренесених надлежности би се могли анализирати и примијенити на исти или сличан начин и на друге надлежности које су пренесене, а које нису биле предметом судског одлучивања.

МКТ није благовремено и транспарентно управљао процесом повјеравања послова из своје надлежности, већ на начин који ограничава конкуренцију и доприноси монополизацији понуде одређених услуга, те онемогућава заинтересованим странама да учествују у процесу. МКТ је у ранијем периоду послове из надлежности повјеравао без провођења процедуре јавног огласа, продужењем трајања уговора без провођења нове процедуре одабира, као и на начин да је својим правилником

одређивао институцију којој ће повјерити јавне послове. Узимајући у обзир наведено, као и чињеницу да је за већину процеса повјерене послове из надлежности МКТ-а обављала по само једна институција или привредна асоцијација, није обезбијеђена транспарентност процеса. На овај начин је тржиште одређених услуга монополизовано јер је МКТ послове повјерио једној организацији, чиме се повећава ризик од злоупотребе таквог положаја који се можда најбоље огледа у чињеници да не постоје јасни критеријуми за формирање цијена услуга.

МКТ није успоставио контролу над наплатом прихода по основу повјерених послова, јер нису поштовани важећи прописи и смјернице МФТ-а. У појединим случајевима МКТ је правилницима дефинисао и прикупљање прихода по основу повјерених послова из своје надлежности на начин који није у складу са Законом о финансирању институција. МКТ за послове стручног оспособљавања није образложио критеријуме на основу којих је утврђена висина и омјер расподеле прикупљених средстава. С обзиром на то да не постоје критеријуми на основу којих је утврђена висина и омјер расподеле средстава, не може се потврдити ни оправданост или довољност износа средстава која припадају МКТ-у. МКТ није остваривао приходе од повјерених послова из своје надлежности јер је повјерене послове пренио на друге институције или привредне асоцијације. Процијењени приходи за 2021. годину за повјерене јавне послове из области хомологације и сертификације возила, усклађивања међународних и међуентитетских редова вожње и стручног оспособљавања управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу, према нашој процјени, износе сса 16,8 милиона КМ.

С обзиром на то да МКТ не располаже подацима о износу који је требао бити дозначен на Јединствени рачуна трезора, јер не захтијева ове податке нити врши анализе достављених извјештаја, не може се процијенити стварни ефекат потенцијално изгубљених прихода по овом основу за буџет институција БиХ за случај када је дефинисан удио МКТ у распореду прихода наплаћених по основу извршења услуга од стране институција или привредних асоцијација на које су пренесена овлашћења. Такође, за раније прикупљене приходе у износу око милион КМ преко Спољнотрговинске коморе и даље није утврђена намјена. Ово за посљедицу има неискоришћена средства која су могла бити прикупљена с намјеном унапређења сектора за транспорт, а самим тим и помоћи привреди БиХ.

МКТ не располаже критеријумима који су коришћени за утврђивање цијене коштања и самим тим и добити стручних тијела од услуга које плаћају грађани и привредни субјекти. Додамо ли и чињеницу да МКТ није прикупљао предвиђени износ прихода по основу повјерених послова другим институцијама или привредним асоцијацијама, нити располаже информацијама о износу средстава која су прикупила изабрана стручна тијела, јасно је да је овај систем успостављен на неефикасан и нетранспарентан начин.

4.2. МКТ није успоставио функционалан систем надзора над повјереним јавним пословима из своје надлежности

МКТ није успоставио функционалан надзор над повјереним пословима из своје надлежности. МКТ не располаже информацијама о броју и квалитету пружених услуга нити је извршио контролу оправданости висине утврђених накнада. Појединим правилницима којима је уредио повјеравање јавних послова из своје

надлежности, МКТ није дефинисао начин вршења надзора, а у правилницима гдје је прописан надзор, исти се није проводио. Можемо рећи да је надзор над вршењем повјерених послова из надлежности МКТ-а у потпуности изостао. На овај начин нису препознати значај и улога МКТ-а као институције која повјерава послове из своје надлежности другим институцијама или привредним асоцијацијама, што представља ризик за њихову функционалност и законитост.

Обавеза извјештавања је за већину повјерених послова дефинисана подзаконским актима и према наводима саговорника извјештаји се достављају МКТ-у, али се не анализирају нити се дају корективне мјере и препоруке. Такође, МКТ није успоставио смјернице за извјештавање које би му користиле за праћење рада стручних организација које обављају повјерене јавне послове, као и прикупљене приходе. Самим тим, не располаже подацима о начину рада институција којима је повјерио обављање послова из надлежности, те нема могућност извјештавања другим институцијама и заинтересованим странама. Ово указује на чињеницу да се овом процесу није посветила дужна пажња.

Повјеравање послова из надлежности другим институцијама и привредним асоцијацијама без јасно дефинисаног начина вршења надзора и прописаног извјештавања доводи до тога да МКТ не располаже превентивним механизмима који ће утицати на смањење ризика за настанак корупције и других неправилности у обављању повјерених послова из надлежности. Могуће посљедице изосталог надзора за грађане и привреду су високе цијене, низак квалитет услуга, могућност корупције, нефункционалан систем, губитак и неискоришћеност јавних прихода.

5. ПРЕПОРУКЕ

Налази ревизије указују на то да је МКТ неефикасан у успостављању функционалног система повјеравања послова из своје надлежности другим институцијама или привредним асоцијацијама. На основу анализираних ставова и мишљења надлежних институција закључено је да МКТ није обезбиједио усаглашеност и досљедну примјену релевантног регулаторног оквира, као ни транспарентно и благовремено повјеравање јавних послова другим институцијама или привредним асоцијацијама. Поред тога, МКТ није успоставио ни функционалан систем надзора вршења повјерених јавних послова.

На основу проведених истраживања, налаза и закључака ревизије, Канцеларија за ревизију даје следеће препоруке:

Препоруке МКТ-у:

- ***Руководећи се до сада исказаним ставовима и мишљењима надлежних институција, МКТ има обавезу да анализира све прописе везане за повјеравање јавних послова из надлежности МКТ-а те, у складу са Законом о управи и добрим праксама, утврди недостатке и у процедуру упутити потребне измјене регулаторног оквира, а све у циљу правилног поступања приликом обављања послова из оквира додијељених надлежности.***

Суд БиХ је донио низ пресуда које се тичу преноса овлашћења из надлежности МКТ-а. Те пресуде на јасан начин указују на недостатке у поступању МКТ-а када је у питању пренос овлашћења на друге институције или привредне асоцијације. С тим у вези, МКТ има обавезу да анализира донесене пресуде и да сагледа потребне корекције у пословању у складу са садржајем истих.

Након што се обезбиједи претходно наведено за повјеравање јавних послова из надлежности МКТ-а, у складу са Законом о управи и добрим праксама, потребно је донијети и остале подзаконске акте како би се ријешила питања прикупљања и расподјеле прихода, висине накнада, извјештавања и начина контроле прикупљених прихода и обављања повјерених јавних послова.

- ***Прикупљање и расподјела прихода по основу обављених јавних послова требају бити успостављени у складу с важећим прописима БиХ.***

МКТ треба да обезбиједи да се наплата јавних прихода врши путем Јединственог рачуна трезора БиХ у складу са Законом о финансирању институција БиХ. Такође, потребно је да МКТ успостави критеријуме како би дефинисао одговарајући омјер за расподјелу прикупљених прихода између МКТ-а и одабране стручне организације којој су повјерени послови из надлежности сходно доброј пракси у овој области у земљама окружења и шире. Поред дефинисања омјера расподјеле прихода и начина наплате прихода, потребно је да МКТ у континуитету обезбиједи информације о оствареним приходима за извршене повјерене јавне послове. У том смислу, МКТ треба донијети правила о начину извјештавања у којем ће бити

приписани обрасци за извјештавање. Обавеза извјештавања треба бити прописана у самом уговору с институцијом или привредном асоцијацијом.

- ***Преиспитати постојеће цјеновнике и обезбиједити доношење нових цјеновника у складу с важећим прописима.***

МКТ цјеновнике треба донијети у складу с важећим правилницима, те преиспитати постојеће цјеновнике с циљем обезбјеђења правичне накнаде за повјерене послове која неће беспотребно оптерећивати грађане и привреду. МКТ би требао направити анализе трошкова пружених услуга за послове које повјерава и упоредити их с цијенама истих услуга у сусједним земљама.

- ***Обезбиједити благовремену и транспарентну додјелу послова из надлежности МКТ-а.***

Док се не донесу нова законска и подзаконска рјешења, МКТ треба да анализира постојеће стање додијељених послова и предузме хитне мјере како би се обезбиједила благовременост и транспарентност у додјели послова из своје надлежности, водећи рачуна да не дође до застоја у пружању услуга по овом питању.

- ***Обезбиједити функционалан надзор над обављањем повјерених послова из надлежности МКТ-а, те вршити потребне анализе с циљем давања корективних мјера и препорука.***

С циљем унапређења процеса повјеравања јавних послова другим институцијама или привредним асоцијацијама потребно је успоставити механизам надзора, расподјеле, извјештавања и анализе података из извјештаја, како би се успоставио систем праћења, контроле и имплементације повјерених послова. Потребно је да МКТ успостави обавезу извјештавања и контролу пружених услуга и наплаћених прихода.

Тим ревизије учинка:

Јасна Ћесир, виши ревизор учинка

Jasna Cesir

Даворка Лучић, самостални ревизор
за ревизију учинка

Davorke Lucic

Руководилац Одјељења
за ревизију учинка:

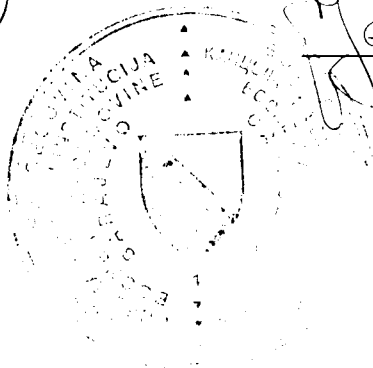
Данијел Чоло

Daniel Coko

Руководилац Одјељења
за контролу квалитета, методологију и
планирање ревизије учинка:

Радивоје Јеремић

Radojko Jeremic

Број: 05-16-1-63/24

6. ПРИЛОЗИ

Прилог 1: Преглед законских и подзаконских аката везаних за повјерене јавне послове из надлежности МКТ-а

Прилог 2: Процјена прихода административног тијела* и техничких сервиса у 2021. години за административне и техничке послове хомологације возила

Прилог 3: Процјена прихода административних и испитних тијела у 2021. години за административне и техничке послове сертификације возила

Прилог 4: Преглед укупног броја заprimљених и окончаних приједлога редова вожње, као и остварених прихода од захтјева и приједлога редова вожње

Прилог 5: Процјена прихода за обављање послова стручног оспособљавања и провођења испита за стицање стручне оспособљености управитеља превоза и возача

Прилог 6: Референце

Прилог 1: Преглед законских и подзаконских аката везаних за повјерене јавне послове из надлежности МКТ-а

У наредној табели дат је преглед законских и подзаконских аката везаних за повјерене јавне послове из надлежности МКТ-а, а који се односе на:

- ✓ Издавање међународних возачких дозвола;
- ✓ Хомологација и сертификација возила;
- ✓ Стручно оспособљавање управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу;
- ✓ Усклађивање међународних и међуентитетских аутобуских редова вожње.

Табела 1: Преглед законских и подзаконских аката везаних за повјерене јавне послове из надлежности МКТ-а

Редни број	Назив документа	Број СГ	Статус	Напомена
1.	Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ	06/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 08/17, 89/17, 9/18.	Важећи	
	Правилник о хомологацији возила	83/20	Важећи	
	Правилник о допунама Правилника о хомологацији возила	8/22	Важећи	
	Правилник о хомологацији возила, дијелова уређаја и опреме возила	41/08	Ван снаге	Документи стављени ван снаге Правилником о хомологацији возила 83/20
	Одлука о посебним врстама увоза за која се не проводи поступак хомологације појединачног возила	34/11	Ван снаге	
	Одлука о допунама Одлуке о посебним врстама увоза за која се не проводи поступак хомологације појединачног возила	73/11	Ван снаге	
	Одлука о најнижим техничким захтјевима за новопроизведена и коришћена возила и хомологацији појединачног возила, те за дијелове,	23/19	Важећи	

	уређаје и опрему возила при хомологацији типа			
	Одлука о најнижим техничким захтјевима за новопроизведена и коришћена возила при хомологацији типа возила и хомологацији појединачног возила те за дијелове, уређаје и опрему возила при хомологацији типа	17/16	Ван снаге	Документ стављен ван снаге Одлуком 23/19
	Одлука о најнижим техничким захтјевима за новопроизведена и коришћена возила при хомологацији типа возила и хомологацији појединачног возила	89/10	Ван снаге	Документ стављен ван снаге Одлуком 17/16
	Одлука о измјенама и допунама Одлуке о најнижим техничким захтјевима за новопроизведена и коришћена возила при хомологацији типа возила и хомологацији појединачног возила	9/12	Ван снаге	Документ стављен ван снаге Одлуком 17/16
	Ценовник услуга за провођење хомологације	50/22	Важећи	
	Ценовник услуга у поступку хомологације	89/10	Ван снаге	Документ стављен ван снаге Ценовником услуга за провођење хомологације 50/22
	Упутство о провођењу поступка хомологације типа дијелова, уређаја и опреме возила	37/22	Важећи	
	Упутство о провођењу поступка хомологације типа дијелова, уређаја и опреме возила	56/19	Ван снаге	Документ стављен ван снаге Упутством о провођењу поступка хомологације типа дијелова, уређаја и опреме возила 37/22
	Упутство о провођењу поступка хомологације појединачног возила	37/22	Важећи	

	Упутство о провођењу поступка хомологације појединачног возила	46/19	Ван снаге	Документ стављен ван снаге Упутством о провођењу поступка хомологације појединачног возила 37/22
	Упутство о провођењу поступка хомологације појединачног возила	89/10	Ван снаге	Документ стављен ван снаге Упутством о провођењу поступка хомологације појединачног возила 46/19
	Упутство о провођењу поступка хомологације типа возила	37/22	Важећи	
	Упутство о провођењу поступка хомологације типа возила (НТВ-UP 0.0)	89/10	Ван снаге	Документ стављен ван снаге Упутством о провођењу поступка хомологације типа возила 37/22
	Програм за оспособљавање кадрова за послове спровођења поступка хомологације возила, дијелова, уређаја и опреме возила	30/22	Важећи	
	Правилник о сертификавању возила и условима које организације за сертификавање возила морају испунити	41/08, 89/11, 6/12, 83/20, 85/20.	Важећи	
	Ценовник услуга у поступку сертификавања	89/11, 6/12.	Важећи	
	Програм за оспособљавање кадрова за послове спровођења поступка сертификавања возила	30/22	Важећи	

	Правилник о регистрацији возила	69/09, 29/20, 9/21.	Важећи	
	Правилник о регистрацији возила	53/22	Ван снаге	Замјеник министра донио Правилник (4/23) о стављању ван снаге Правилника о регистрацији возила 53/22
	Правилник (4/23) о стављању ван снаге Правилника о регистрацији возила 53/22	4/23	Важећи	
	Правилник о техничким прегледима возила	33/19, 29/20.	Важећи	
	Правилник о техничким прегледима возила	13/07, 72/07, 74/08, 3/09, 76/09, 29/11.	Ван снаге	Документ стављен ван снаге Правилником о техничким прегледима возила 33/19

Редни број	Назив документа	Број СГ	Статус	Напомена
2.	Закон о међународном и међуентитетском друмском превозу	1/02, 14/03.	Важећи	
	Правилник о условима за издавање лиценце и квалификационе картице возача	77/14, 65/18	Важећи	
	Правилник о условима и поступку издавања лиценци и квалификационих картица возача за обављање међународног друмског превоза	81/11, 105/12, 32/13, 76/13, 18/14.	Ван снаге	Документи стављени ван снаге Правилником о условима за издавање лиценце и квалификационе картице возача (77/14)

	Правилник о условима и поступку издавања лиценци за обављање међународног друмског превоза путника, терета и опасних твари	44/05, 50/06, 101/06, 51/07, 92/08.	Ван снаге	Документи стављени ван снаге Правилником о условима и поступку издавања лиценци и квалификационих картица возача за обављање међународног друмског превоза (81/11)
	Ценовник стручног оспособљавања и испита управитеља превоза и возача у међународном друмском превозу	8/12	Важећи	Провјерити има ли нови ценовник.
	Одлука о висини новчане накнаде за издате лиценце превозника, лиценце за возило и квалификационе картице возача	53/12	Важећи	Провјерити има ли нова одлука.
	Правилник о поступку усклађивања и регистрације редова вожње, начину и поступку издавања дозволе и обрасцу дозволе	7/18	Важећи	
	Правилник о усклађивању и регистрацији међународних и ентитетских аутобуских редова вожње	77/14 7/15	Ван снаге	Документ стављен ван снаге Правилником 7/18
	Правилник о начину и поступку усклађивања и регистрације међународних аутобуских линија	13/13 48/13 70/13	Ван снаге	Документ стављен ван снаге Правилником 77/14
	Правилник о начину и поступку усклађивања и регистрације редова вожње међуентитетских аутобуских линија БиХ	12/10	Ван снаге	Документ стављен ван снаге Правилником 77/14

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из МКТ-а

Прилог 2: Процјена прихода административног тијела* и техничких сервиса у 2021. години за административне и техничке послове хомологације возила

У наредним табелама приказане су процјене прихода административног тијела и техничких сервиса у 2021. години за административне и техничке послове хомологације возила.

Табела: Процјена прихода административног тијела и техничких сервиса у 2021. години за административне и техничке послове хомологације појединачног возила

Категорија возила	Број захтјева за хомологацију појединачног возила у 2021. години које је примило административно тијело Конзорцијум: АД "EIB Internationale-Центар за моторна возила" Бања Лука, "Институт за саобраћај и комуникације" д.о.о. Сарајево, "Центар-мотор д.о.о. Широки Бријег	Накнада за хомологацију појединачног возила (у КМ без ПДВ)	Процјена прихода од хомологације појединачног возила (у КМ без ПДВ)
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)х(3)
M1 i N1	50.367	150,00	7.555.050
M2, M3, N2 i N3	2.884	250,00	721.000
O1 i O2	608	110,00	66.880
O3 i O4	989	150,00	148.350
L1, L2 i L3	1.908	80,00	152.640
L4 i L5	12	90,00	1.080
L6 i L7	319	100,00	31.900
Ukupno:	57.087		8.676.900

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из извјештаја о раду административног тијела за 2021. годину

Табела: Процјена прихода административног тијела и техничких сервиса у 2021. години за административне и техничке послове хомологације типа возила

	Број захтјева за хомологацију типа возила у 2021. години које је примило административно тијело Конзорцијум: АД "EIB Internationale-Центар за моторна возила " Бања Лука, "Институт за саобраћај и комуникације" д.о.о. Сарајево, "Центар-мотор д.о.о. Широки Бријег	Просјечна накнада за хомологацију типа возила (у КМ без ПДВ)	Процјена прихода од хомологације типа возила (у КМ без ПДВ)
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)х(3)
јан.21	66	914,00	60.324
феб.21	77	914,00	70.378
мар.21	63	914,00	57.582
апр.21	32	914,00	29.248
мај.21	37	914,00	33.818
јун.21	32	914,00	29.248
јул.21	31	914,00	28.334
авг.21	19	914,00	17.366
сеп.21	31	914,00	28.334
окт.21	16	914,00	14.624
нов.21	26	914,00	23.764
дец.21	39	914,00	35.646
Укупно:	469		428.666

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из извјештаја о раду административног тијела за 2021. годину

Прилог 3: Процјена прихода административних и испитних тијела у 2021. години за административне и техничке послове сертификације возила

У претходном прилогу приказана је процјена прихода за обављање послова административног тијела и техничких сервиса у 2021. години за административне и техничке послове хомологације возила, док је у наредној табели приказана процјена прихода административних и испитних тијела у 2021. години за административне и техничке послове сертификације возила, исказана по просјечној цијени.

Табела: Процјена прихода административних и испитних тијела за административне и техничке послове сертификаковања возила у 2021. години

"МКТ је у децембру 2009. године, на основуведеног јавног конкурса, закључио уговоре о обављању административних послова у области сертификаковања возила, на неодређено вријеме, са двије организације: Конзорцијум: „Институт за привредни инжењеринг“ д.о.о. Зеница, "EIB Internationale" АД-ПЈ „Центар за моторна возила“ Бања Лука, „Институт за саобраћај и комуникације“ д.о.о. Сарајево и „Центар-мотор“ д.о.о. Широки Бријег; и „Automotive Center – Центар за возила“ д.о.о. Сарајево. Ове двије организације су обављале административне и техничке послове у области сертификаковања возила у периоду од 2010. године до краја 2021. године.

	Број захтјева које је примило административ но тијело "Automotive Center-Центар за возила" д.о.о. Сарајево	Просјечна накнада за услуге сертификаци је возила (у КМ без ПДВ)	Процјена прихода за услуге сертификаци је возила (у КМ без ПДВ)	Број захтјева које је примило административно тијело Конзорцијум: "Институт за привредни инжењеринг" д.о.о. Зеница, "EIB Internationale" АД-ПЈ "Центар за моторна возила" Бања Лука, "Институт за саобраћај и комуникације" д.о.о. Сарајево, и "Центар-мотор д.о.о. Широки Бријег	Просјечна накнада за услуге сертификаци је возила (у КМ без ПДВ)	Процјена прихода за сертификацију возила (у КМ без ПДВ)
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)x(3)	(5)	(6)	(7)=(5)x(6)
јан.21	512	295	151.040	995	295	293.525
феб.21	634	295	187.030	1.226	295	361.670
мар.21	709	295	209.155	1.391	295	410.345
апр.21	702	295	207.090	1.413	295	416.835
мај.21	625	295	184.375	1.405	295	414.475
јун.21	707	295	208.565	1.364	295	402.380
јул.21	620	295	182.900	1.409	295	415.655
авг.21	653	295	192.635	1.736	295	512.120
сеп.21	610	295	179.950	2.130	295	628.350
окт.21	621	295	183.195	1.356	295	400.020
нов.21	692	295	204.140	1.048	295	309.160
дец.21	669	295	197.355	957	295	282.315
Укупно:	7.754		2.287.430	16.430		4.846.850

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из извјештаја о раду административних тијела за 2021. годину

Прилог 4: Преглед укупног броја запримљених и окончаних приједлога редова вожње, као и остварених прихода од захтјева и приједлога редова вожње

У наредним табелама, према подацима Спољнотрговинске коморе, приказан је преглед укупног броја запримљених и окончаних приједлога редова вожње, као и остварених прихода од захтјева и приједлога редова вожње.

Табела 1. – Укупан број приједлога редова вожње у периоду од дана примјене Правилника (7. 10. 2014. године) до 31. 8. 2023. године

	међународни	међуентитетски	укупно	%
Број запримљених захтјева превозника за усклађивање приједлога редова вожње, у управном рјешавању, до 7. 2. 2018. године	2263	319	2582	79,06
Број запримљених приједлога редова вожње за послове испитивања усаглашености приједлога реда вожње, до 31. 8. 2023. године	444	240	684	20,94
Укупан број запримљених приједлога редова вожње до 31. 8. 2023. године	2707	559	3266	100,00

Извор: Подаци прикупљени од Спољнотрговинске коморе

Табела 2. – Укупан број окончаних приједлога редова вожње у периоду од дана примјене Правилника (7. 10. 2014. године) до 31. 8. 2023. године

	међународни	међуентитетски	укупно	%
Број окончаних захтјева превозника за усклађивање приједлога редова вожње, у управном рјешавању, до 31. 8. 2023. године	2263	319	2582	79,06
Број окончаних приједлога редова вожње за послове испитивања усаглашености приједлога реда вожње 31. 8. 2023. године	444	240	684	20,94
Укупан број окончаних приједлога редова вожње до 31. 8. 2023. године	2707	559	3266	100,00

Извор: Подаци прикупљени од Спољнотрговинске коморе

Табела 3. – Укупан број приједлога редова вожње за које поступак испитивања није завршен закључно са 31. 8. 2023. године

	међународни	међуентитетски	укупно	%
Укупан број запримљених приједлога редова вожње до 31. 8. 2023. године	2707	559	3266	100,00
Укупан број окончаних приједлога редова вожње до 31. 8. 2023. године	2707	559	3266	100,00
Укупан број незавршених приједлога редова вожње закључно са 31. 8. 2023. године	0	0	0	0,00

Извор: Подаци прикупљени од Спољнотрговинске коморе

Табела 4. – Начин рјешавања окончаних приједлога редова вожње у периоду од дана примјене Правилника (7. 10. 2014. године) до 31. 8. 2023. године

	међународни	међуентитетски	укупно	%
Број предмета за које је донесен Закључак о обустави поступка	798	63	861	26,36
Број предмета за које је донесено правоснажно Рјешење о усклађености/неусклађености реда вожње	1343	212	1555	47,61
Број приједлога редова вожње за које је направљен извјештај о проведеном испитивању	566	284	850	26,03
Укупан број окончаних предмета до 31. 8. 2023. године	2707	559	3266	100,00

Извор: Подаци прикупљени од Спољнотрговинске коморе

Приходи од захтјева и приједлога редова вожње, од дана примјене Правилника (7. 10. 2014. године) до 31. 8. 2023. године

За послове на рјешавању приједлога редова вожње, од дана ступања на снагу Правилника (7. 10. 2014. године) до 31. 8. 2023. године, наплаћени су укупни приходи у износу од 1.161.625,00 КМ.

Табела 5. – Приходи од захтјева и приједлога редова вожње, од дана примјене Правилника (7. 10. 2014. године) до 31. 8. 2023. године

Година	Број запримљених приједлога редова вожње			Приходи по основу приједлога редова вожње (МТР:203 – Служба за финансије и рачуноводство)	
	међународни	међуентитетски	укупно	без ПДВ-а [КМ]	са ПДВ-ом [КМ]
7. 10. 2014.–31. 12. 2014.	851	35	886	172.065,00	201.316,00
2015.	712	129	841	226.325,00	264.800,00
2016.	415	54	469	181.367,00	212.199,00
2017.	271	85	356	146.932,00	171.910,00
2018.	92	42	134	54.017,00	63.200,00
2019.	93	34	127	46.752,00	54.700,00
2020.	91	23	114	43.077,00	50.400,00
2021.	77	60	137	52.735,00	61.700,00
2022.	105	68	173	59.658,00	69.800,00
1. 1. 2023 – 31. 8. 2023.	0	29	29	9.915,00	11.600,00

Укупно	2707	559	3266	992.842,00	1.161.625,00
--------	------	-----	------	------------	--------------

Извор: Подаци прикупљени од Спољнотрговинске коморе

Прилог 5: Процјена прихода за обављање послова стручног оспособљавања и провођења испита за стицање стручне оспособљености управитеља превоза и возача

У наредној табели приказана је процјена прихода за обављање послова стручног оспособљавања и провођења испита за стицање стручне оспособљености управитеља превоза и возача исказана по просјечној цијени.

Табела 1: Преглед процијењених прихода за обављање послова стручног оспособљавања и провођења испита за стицање стручне оспособљености управитеља превоза и возача

Ред. бр.	Мјесец	Број возача који су изашли на испит	Просјечна цијена за возаче 194+345/2	Процјена прихода за возаче по просјечној цијени 269,5 КМ	Број управитеља који су изашли на испит	Просјечна цијена за управитеље 311+541/2	Процјена прихода за управитеље по просјечној цијени 426 КМ	5 % које је требало бити приход ЈРТ по просјечној вриједности за возаче	5% које је требало бити приход ЈРТ по просјечној вриједности за управитеље
1	2	3	4	5=3x4	6	7	8=6x7	9=5*5%	10=8*5%
1	Јануар	142	269,5	38.269	8	426	3.408	1.913	170
2	Фебруар	233	269,5	62.794	13	426	5.538	3.140	277
3	Март	178	269,5	47.971	3	426	1.278	2.399	64
4	Април	130	269,5	35.035	2	426	852	1.752	43
5	Мај	167	269,5	45.007	5	426	2.130	2.250	107
6	Јун	126	269,5	33.957	6	426	2.556	1.698	128
7	Јул	121	269,5	32.610	7	426	2.982	1.630	149
8	Август	132	269,5	35.574	6	426	2.556	1.779	128
9	Септембар	165	269,5	44.468	7	426	2.982	2.223	149
10	Октобар	132	269,5	35.574	9	426	3.834	1.779	192
11	Новембар	87	269,5	23.447	8	426	3.408	1.172	170
12	Децембар	121	269,5	32.610	9	426	3.834	1.630	192
УКУПНО		1734		487.313	83		35.358	23.366	1.768

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података МКТ-а

Прилог 6: Референце

1. Закон о управи (Службени гласник БиХ, број: 32/02, 102/09, 72/17)
2. Закон о управном поступку (Службени гласник БиХ, број 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13, 53/16)
3. Закон о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13)
4. Закон о конкуренцији (Службени гласник БиХ, број: 48/05, 76/07, 80/09)
5. Закон о Правобранилаштву БиХ (Службени гласник БиХ, број 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 и 47/14)
6. Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ (Службени гласник БиХ, број: 06/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 08/17, 89/17, 9/18)
7. Закон о међународном и међуентитетском друмском превозу (Службени гласник БиХ, број: 1/02, 14/03)
8. Закон о пријевозу у цестовном промету (Република Хрватска), НН 41/18, 98/19, 30/21, 89/21, 114/22
9. Закон о сигурности промета на цестама (Република Хрватска), НН 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19, 42/20, 85/22, 114/22
10. Закон о цестовном промету (Република Словенија), Службени гласник Републике Словеније, број 6/16 – Службени консолидовани текст, 67/19, 94/21, 54/22 – ЗУЈПП, 105/22 – ЗЗНШПП и 18/23 – ЗДУ-10)
11. Рјешење Министарства правде БиХ, број: УП201-50-76/22 од 22.12.2022. године
12. Мишљење Министарства правде БиХ, број 08-02-4-2545/14 од 31.3.2014. године
13. Рјешење Инспектората Министарства правде БиХ, број 10-07-12-6289/22 од 10.10.2022. године
14. Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 012785 13 У од 22.05.2015. године
15. Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 020772 16 У од 09.01.2017. године
16. Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 020771 16 У од 10.01.2017. године
17. Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 19987 15 У од 14.02.2017. године
18. Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 020773 16 У од 17.02.2017. године
19. Извјештај ревизије учинка „Основне претпоставке за ефикасно управљање таксама и накнадама институција БиХ“, 2021. година
20. Извјештаји о обављеним годишњим финансијским ревизијама за Министарство комуникација и транспорта БиХ у периоду 2013 - 2021. година www.revizija.gov.ba
21. Definition of services of general interest https://commission.europa.eu/topics/single-market/services-general-interest_en

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF COMMUNICATIONS AND TRANSPORT

BOSNA I HERCEGOVINA	
REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA	
INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE	
SARAJEVO	
29.12.23	
05-16-1-1368-57/23	

Broj: 04-16-1-2201-2/23
Sarajevo, 29.12.2023. godine

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH, KANCELARIJA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA
BIH
TEŠANJSKA 24A/29, 71000 SARAJEVO

01/1, 01/2, 01/3, 01/4, 01/5

Predmet: Nacrt izvještaja o obavljenoj reviziji učinka, komentari, dostavljaju se

Veza: Vaš akt broj 05-16-1-1368-1/23

Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo) koristi priliku da se zahvali Uredu za reviziju institucija Bosne i Hercegovine za sve aktivnosti koje su provedene, a kako bi se ispitala efikasnost Ministarstva u uspostavljanju funkcionalnog sistema povjeravanja javnih poslova iz svoje nadležnosti, te, na kraju, utvrdila moguća unapređenja u segmentu povjeravanja javnih poslova drugim institucijama ili privrednim asocijacijama čime bi se omogućila konkurencija, te osiguralo kvalitetnije pružanje usluga građanima Bosne i Hercegovine.

Cilj Ministarstva je svakako u potpunosti usaglašen sa postavljenim kriterijima revizije, posebno u pogledu usaglašenosti i dosljedne primjene regulatornog okvira, te transparentnog i blagovremenog povjeravanja javnih poslova iz nadležnosti Ministarstva drugim institucijama ili privrednim asocijacijama, te uspostavljanja funkcionalnog sistema nadzora javnih poslova povjerenih drugim institucijama ili privrednim asocijacijama.

U nastavku dostavljamo određene komentare za koje smatramo da su izuzetno važni u pravilnom definisanju svih elemenata izvještaja.

U **dijelu 2.1.**, navodite da „MKP vrši povjeravanje obavljanja dijela administrativnih i stručnih poslova iz svoje nadležnosti drugim institucijama ili privrednim asocijacijama, pri čemu su obim ovlaštenja, postupak i način dodjele ugovora i donošenja upravnih akata uređeni provedbenim propisima koje je donio MKP“. Ono što, po našem mišljenju, nedostaje u ovakvoj formulaciji je konstatacija da je zakonodavac dao ovlaštenje Ministarstvu da ovu oblast uredi podzakonskim aktom upravo kako je navedeno, u saradnji sa nadležnim organom u zavisnosti od vrste poslova koji se bliže uređuju. Kasnije to navodite u tekstu poglavlja, ali ovdje nedostaje kako bi se izbjegla pogrešna interpretacija.

U **dijelu 2.1.1.** u naslovu poglavlja „Obavljanje administrativnih poslova u oblasti homologacije vozila, dijelova, uređaja i opreme vozila“ nedostaje „i tehničkih“, kao što je navedeno u „2.1.2.

Obavljanje administrativnih i tehničkih poslova u oblasti certifikacije vozila". Pored organizacije/a koje provode administrativne poslove, postoje i tehnički servisi koji obavljaju tehnička ispitivanja, a koji se ne navode. Trenutno, lista pravnih lica koja provode tehničke poslove iz oblasti homologacije imenovana rješenjem Ministarstva, sa važećim rješenjem su:

- „PSC-Jelah“ d.o.o. 74260 Tešanj, Jelah Polje b.b.
- „PSC TAM“ a.d. 78000 Banjaluka, Branka Popovića 312
- „Braco i sinovi“ d.o.o. 76100 Brčko, Banjalučka 54
- „Jahorina auto“ d.o.o. 76300 Bijeljina, Meše Selimovića 39
- "Auto centar Alfa" d.o.o. Gradiška, 78400 Gradiška, Dejtonska b.b.
- „Dejanović produkt“ d.o.o., 79224 Kostajnica, Ranka Šipke b.b.
- „Nešković d.o.o.“, 78000 Banjaluka, Knjaza Miloša b.b.
- „Berlina“ d.o.o. 77000 Bihać, Zagrebačka 57
- „Bihamk - tehnički pregledi i servisi d.o.o.“, 71210 Ilidža, Blažujski drum 78
- „Conte-co d.o.o. i „Auto moto društvo“ 73220 Rogatica, Pionirska 13 R
- „Crotehna d.o.o.“ Nikole Kordića bb, 88320 Ljubuški
- "Parts" d.o.o. Široki Brijeg, Obilazna cesta br. 20A
- „Lašva komerc“ d.o.o. Nova Bila 72276, opština Travnik, Donje Puticevo b.b.
- „Ganjgo line“ d.o.o. 74203 Matuzići, opština Doboj jug, 203. Brigade broj 88
- „Servis komerc P-4“ d.o.o. 79000 Prijedor, Svale b.b.
- "Remis" d.o.o., PJ Sarajevo Tehnički Pregled, Džemala Bijedića br. 139, 71000 Sarajevo
- "Nešković" d.o.o. Tehnički pregled Istočno Sarajevo - Pale, Magistralni put b.b, 71420 Pale
- "Remis" d.o.o., PJ Tuzla, Tuzla, XVIII Hrvatske Brigade 2
- "ASA Testing Centar" d.o.o. Mostar, Bišće polje b.b.
- "Remis" d.o.o., PJ Zenica, Zenica, Vatrogasni put broj 3
- "Nešković" d.o.o. Sremska broj 3, 76300 Bijeljina
- "Uliks" d.o.o. Liječarska b.b, 78400 Gradiška
- "Koneks" d.o.o. XVI Krajiške brigade broj 31, 78400 Gradiška
- "Sistemi TOI d.o.o. Krajiških brigada b.b, 78000 Banjaluka
- „Bambus Petrol“ d.o.o. Veliko Blaško, Laktaši, Veliko Blaško b.b.
- „Marketauto“ d.o.o. Laktaši, Svetosavska ulica broj 221
- „Bosnaexpres“ d.d. Doboj Jug, Usorska broj 21
- „AMD“ Teodor Bardak, Brod, ulica Petra Petrovića Njegoša broj 123
- „Nešković“ d.o.o. PJ Gradiška, Svetozara Markovića broj b.b.
- „ASA Testing Centar“ d.o.o. Mostar, Podružnica Velika Kladuša, Žrtava fašizma b.b.
- „ASA Testing Centar“ d.o.o. Mostar, Podružnica Gradiška, Ul. Miroslava Antića b.b.
- "Agram" d.o.o. Ljubuški, podružnica Banjaluka, Bulevar Srpske vojske 17, Banjaluka
- „Auto Centar Bane d.o.o.“ Zvornik, Svetog Save b.b.
- „ASA TESTING CENTAR " d.o.o. Podružnica Rajlovac, Sarajevo, Rajlovačka b.b.
- „Atest centar“ d.o.o., Sovići b.b, Grude
- „Graps“ d.o.o., Sarajevska b.b. Gradačac
- „SAMN“ d.o.o. 75000 Tuzla, Nikole Tesle 3
- „Čosić promex“ d.o.o. Usora, Žabljak b.b.
- „Agram d.d.“ podružnica Mostar, Vukovarska 1
- „Agram d.d.“ podružnica Sarajevo, Trg međunarodnog prijateljstva br. 20
- „Agram d.d.“ podružnica Tuzla, Mije Keroševića Guje b.b.
- „Agram d.d.“ podružnica Zenica, Gorazždanska broj 28
- „Atest centar“ d.o.o., podružnica Mostar, Bišće polje b.b.
- „Atest centar“ d.o.o., podružnica Vitez, PC 96/2 Vitez
- „Delta As“ d.o.o., Banja Luka, Ulica Nikole Prote Kostića broj 1
- „Saobraćajni fakultet Doboj“, Doboj, Vojvode Mišića 52
- „Auto-Test“ d.o.o. Bijeljina, Stefana Dečanskog 243
- „KOLOR“ d.o.o. , Istočno Novo Sarajevo, Hrastovi b.b. Kiseljak
- „SAS“ d.o.o. Priboj PJ br. 2 Doboj, Krnjskih srpskih brigada bb , 74000 Doboj
- „ATES CENTAR“ d.o.o. Podružnica Gradiška, Koridor autoputeva E661 broj 23a GRADIŠKA
- „GRAD-LUX“ d.o.o. Gradačac, VI bataljona bb , 76250 Gradačac

U postupku homologacije vozila direktno učestvuju i predstavnici ovlaštenih proizvođača u Bosni i Hercegovini.

Potrebno je bilo odrediti i tehničke servise za provođenje poslova certifikacije. Trenutno, lista pravnih lica koja provode tehničke poslove iz oblasti certifikacije imenovana rješenjem Ministarstva, sa važećim rješenjem su:

- Agram d.o.o. podružnica Banja Luka Bulevar srpske vojske 17, Banjaluka
- PSC TAM d.o.o. Branka Popovića 312, Banjaluka
- Altro d.o.o Branka Popovića bb, Banjaluka
- Neškovic doo Banjaluka Knjaza Miloša bb, Banjaluka
- Audi Centar d.o.o Milana Kranovića 2. Banjaluka
- Sistemi TOI d.o.o. Marka Lipovca 165, Banjaluka
- Auto Sina d.o.o. Put srpskih branilaca 92, Banjaluka
- Rotas a.d. Braće Pišteljića 6, Banjaluka
- Delta AS d.o.o. Prote Nikole Kostića 1, Banjaluka
- Dunav auto d.o.o. Jug Bogdana bb, Banjaluka
- Jahorina auto d.o.o. STP Banjaluka, Skendera Kulenovića 93, Banjaluka
- Marketauto d.o.o. Svetosavska 221, Laktaši
- Bambus petrol d.o.o. Veliko Blaško bb, Laktaši 065/033-033
- AMD servis d.o.o. Ljevcanska 50, Laktaši
- Auto Centar Alfa d.o.o. Dejtonska bb, Gradiška
- Koneks d.o.o. 16 Krajiške brigade 31, Gradiška
- Servis komerc P-4, Svale bb, Prijedor
- Dejanović produkt d.o.o., Mrakodol bb, Kostajnica
- Univerzitet u Bihaću - Tehnički fakultet, dr Irfana Ljubijankića bb, Bihać
- Agro auto d.o.o Brdo bb, Mrkonjić Grad
- Parts d.o.o., Obilazna cesta 20a, Široki Brijeg
- Crotehna d.o.o. Kralja Zvonimira bb, Tomislavgrad
- Crotehna d.o.o. Ljubuški Ul. sestara milosrdnica 19, Ljubuški
- Auto-Indilović d.o.o Rastovačko polje bb, Posušje
- Atest Centar d.o.o. Sovići bb, Grude
- AC Krželj d.o.o., Splitska bb, Livno
- Autocentar BH d.o.o., Ul. Podgaj bb,
- Agram d.d., Vukovarska br. L, Mostar
- ASA Testing Centar d.o.o., Bišće polje bb, Mostar
- Central agent d.o.o., Bišće polje bb, Mostar
- Crotehna d.o.o. Mostar, Kneza Domagoja 11, Mostar
- AC Quattro d.o.o. Put života 1, Sarajevo
- Agram d.d. Trg međunarodnog prijateljstva br. 20. Sarajevo
- ASA Assistance d.o.o. podružnica Rajlovac, Rajlovačka bb, Sarajevo
- Autocentar BH d.o.o Sarajevo, Džemala Bijedića 165b, Sarajevo
- BIHAMK Tehnički pregledi i servisi d.o.o., Blažijski drum 78, Ilidža
- Unis institut d.o.o., Alekse Šantića 18, Istočno Sarajevo
- Remis d.o.o. Visoko Braće Zečević 3A, Visoko
- Conte-co d.o.o. i Auto moto društvo, Pionirska 9, Rogatica
- Agram d.d. Zenica. Goraždanska 28, Zenica
- Remis d.o.o. Visoko podružnica Zenica, Vatrogasni put 3, Zenica
- Metalurški institut Kemal Kapetanović, Travnička cesta 7, Zenica
- Mašinski fakultet u Zenici, Fakultetska 1, Zenica
- Grakop d.o.o. Gromiljak bb, Kiseljak
- Sliško d.o.o., Donji lug bb, Žepče
- Orman d.o.o., Kaćuni bb, Busovača
- Atest Centar Vitez d.o.o. PC 96/2 Vitez

- Minik d.o.o. Kninska bb. Derventa
- Bosna expres d.d. Matuzići, Doboj jug
- Ganjgo Line d.o.o. Matuzići, Doboj jug
- PSC Jelah d.o.o. Jelah polje bb, Tešanj
- Ćosićpromex d.o.o. Žabljak bb, Usora
- Saobraćajni fakultet Doboj, Vojvode Mišića 52. Doboj
- Jahorina auto d.o.o. STP Bijeljina, Meše Selimovića 39, Bijeljina
- Monaco d.o.o., Stefana Dečanskog 255, Bijeljina
- Nešković d.o.o. Bičeljina, Sremska 2, Bijeljina
- Braco i sinovi d.o.o., Banjalučka 54, Brčko
- TPV d.o.o., Ciglana 23, Brčko
- Graps d.o.o. Sarajevska bb, Gradačac
- Boksit a.d. Milići PJ Zvornik. Karakaj bb Zvornik
- Autocentar Bane, Svetog Save 71, Zvornik
- Agram d.d. Tuzla, Mije Keroševića Guje bb, Tuzla
- Institut za zaštitu, ekologiju i obrazovanje d.d. Bosne srebrene 127, Tuzla
- Polo d.o.o., Mitra Trifunovića Uče 13, Tuzla
- Remis d.o.o. PJ Tuzla, XVIII hrvatske brigade 2, Tuzla
- SAMN d.o.o., Nikole Tesle bb, Tuzla
- Atiker i Certifing d.o.o., Magistralni put 218 A, Živinice

Povjereni poslovi servisima se razlikuju, u zavisnosti od vrste pregleda za koje navedeni servisi posjeduju odobrenje Ministarstva.

U dijelu 3.1.1.1. iznosite zaključak da „sudske presude, različiti žalbeni postupci, oprečni stavovi MKP, mišljenja Pravobranilaštva i Konkurencijskog vijeća ukazuju da MKP nije dosljedno primjenio relevantni regulatorni okvir koji se odnosi na povjeravanje poslova homologacije i certifikacije vozila“. Naime, smatramo da je izrekom presude Suda BiH S1 3 U 041318 22 U od 13. 6. 2022. godine dosta ovih navoda iz citiranog zaključka obrazloženo na drugačiji način.

Koristite tezu „relevantni regulatorni okvir“, te kako isti nije dosljedno primijenjen. Upravo nedostaci relevantnog regulatornog okvira u pogledu zakonodavnog uređenja ove oblasti iz 2005. godine nikako ne mogu biti isključiva odgovornost Ministarstva, već samog zakonodavca.

Navodite da „i pored Odluke MKP iz 2012. godine o poništenju javnog konkursa, potvrđivanja Žalbenog vijeća iz 2013. godine i presude Suda BiH iz 2015. godine, MKP nije raskinuo zaključeni ugovor sa izabranom organizacijom“, iako niti odlukom, niti presudom, nije utvrđena obaveza Ministarstva da raskine predmetni ugovor, kako se može protumačiti iz formulacije ovog nalaza.

Dalje, navodite u tekstu „Međutim, sačinjeni Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u BiH nije sadržavao značajnije izmjene koje se odnose na prenos javnih poslova u odnosu na važeći zakon“. Ovakav zaključak je prilično nejasan, uzimajući u obzir da je prijedlog zakona predviđen za razmatranje od strane zakonodavca, te da je konačan tekst onaj koji zakonodavac usvoji. Prijedlog Ministarstva, kakav god bio, iskazuje interes da se pitanje uredi, o čemu na kraju, u ovom slučaju, odluku donosi Parlamentarna skupština BiH. Takođe, smatramo da je potrebno navesti da je ovo samo jedna od predloženih izmjena predmetnog zakona, koji je vrlo složen i komplikovan. Iz navedenog se može zaključiti da je samo u ovom dijelu izmjena bila predmet formiranja radnih grupa. Jedan od razloga ovakvog postupanja jeste, između ostalog, što Ministarstvo nema, do danas, niti jedno sistematizovano radno mjesto za poslove sigurnosti prometa na cestama u BiH, što uključuje i poslove homologacije i certifikacije.

Navodite da „Prilikom donošenja novih podzakonskih akata iz oblasti homologacije i certifikacije vozila u 2020. godini, MKP nije tražio mišljenje Konkurencijskog vijeća o usklađenosti ovih propisa sa Zakonom o konkurenciji“, te zaključujete da je „Ovakvim postupanjem MKP se izložio riziku usvajanja podzakonskih propisa u oblastima homologacije i certifikacije vozila koji ograničavaju tržišnu konkurenciju“. U fusnoti navodite element zabilješke sa sastanka da je Konkurencijsko vijeće 2018. godine dalo pisanu preporuku institucijama. Eventualni nedostatak zakonodavnog uređenja oblasti konkurencije ni na koji način ne bi trebalo voditi ka ovako

formulisanim zaključku u ovom dijelu, jer ne postoji zakonska obaveza utvrđena za ovako formulisani zaključak.

Dalje u tekstu navodite „Tom prilikom, Pravobranilaštvo je, analizirajući presudu Suda BiH, dalo mišljenje da je neophodno da MKP ponovo provede postupak javne nabavke navedenih usluga iz razloga pravne sigurnosti“. Sud BiH je odlučio da je postupak pravilno i zakonito proveden, a navodi Pravobranilaštva BiH da je trebalo ponovo provesti postupak nabavke (postupak nema nikakve veze sa javnim nabavkama) su pravno neosnovani. Smatramo da ste, na određeni način, pored obrazloženja presude Suda BiH, dali prednost navodu organu koji se, prilikom davanja mišljenja, u svakom drugom slučaju ogradi od postupka koji je prethodno proveden, te daje mišljenje isključivo na nacrt ugovora.

Dalje u tekstu navodite procjene prihoda i navodite „Procjene smo izvršili na bazi prosječnih cijena usluga koje su propisane cjenovnikom jer iz raspoloživih podataka, iz izvještaja administrativnih tijela na kojima su povjereni poslovi certifikacije, nije bilo moguće dati preciznije podatke o prikupljenim prihodima.“. Smatramo da je kod ove procjene korištenje prosječnih cijena u bilo kom obliku prilično nepouzđano, te da je potrebno i opisati način na koji se došlo do prosječne cijene. Male greške u prosječnoj cijeni napraviće veliku razliku u procijenjenom iznosu.

Sporazum o usvajanju jednoobraznih tehničkih propisa za vozila sa točkovima, opremu i dijelove koji mogu biti ugrađeni i/ili korišteni na vozilima sa točkovima Ekonomske komisije za Evropu Organizacije ujedinjenih naroda je takođe pravni osnov koji se koristi u postupcima, koji proizvodi obaveze za Bosnu i Hercegovinu, a koji nije bitnije tretiran u ovom izvještaju. Držimo bitnim istaći takođe da je, na osnovu člana 6. i člana 7. st. 1. i 6. Zakona o vanjskotrgovinskoj politici Bosne i Hercegovine i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 54. sjednici održanoj 5.5.2016. godine, donijelo je Odluku o ograničenju uvoza putničkih automobila, teretnih vozila i vanjskih pneumatskih guma („Službeni glasnik BiH“, broj 52/16). Prethodna odluka koja je bila na snazi je objavljena u Službenom glasniku BiH, broj 1/11, kojom je, umjesto starosnog ograničenja vozila za uvoz i stavljanje na tržište u BiH postavila tehničke zahtjeve prema spomenutom Sporazumu. Ovom Odlukom dozvoljava se uvoz vozila koja zadovoljavaju najniže tehničke zahtjeve za novoproduzvana i korištena vozila u procesima homologacije tipa vozila i homologacije pojedinačnog vozila sukladno Odluci o najnižim tehničkim zahtjevima za novoproduzvana i korištena vozila u procesima homologacije tipa vozila i homologacije pojedinačnog vozila. Ovom Odlukom se propisuju najniži tehnički zahtjevi za novoproduzvana i korištena vozila u procesima homologacije tipa vozila i homologacije pojedinačnog vozila, te za dijelove, uređaje i opremu vozila u procesu homologacije tipa („Službeni glasnik BiH“, broj 23/19). Naredbe o homologaciji uređuju vrstu ispitivanja prema dijelovima i uređajima na vozilu, a koje se određuju ovom odlukom.

U **dijelu 3.1.2.1.** navodi se: „Međutim, MKP se nije obraćao Konkurencijskom vijeću za mišljenje da li Pravilnik iz 2018. godine sadrži odredbe koje mogu sprječavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju na tržištu BiH s obzirom na to da su obavljanje poslova dodijelili podzakonskim aktom samo Vanjskotrgovinskoj komori. Imajući u vidu da je usklađenost međunarodnih i međuentitskih linija i redova vožnje značajno kako za kretanje ljudi, tako i roba, problemi u povjeravanju ovih poslova mogu imati velike posljedice na privredu.“. Ono što je nejasno jeste da li je, prilikom provođenja revizije, konstatovan i jedan problem koji bi imao posljedice na privredu? Ili je, sistem unaprijeđen na način da je omogućen postupak usklađivanja redova vožnji nakon dugogodišnjeg zastoja. Navodite u fusnoti da „Način dodjele javnih poslova u Pravilniku iz 2018. godine bio je isti kao u Nacrtu pravilnika o usklađivanju i registraciji međunarodnih autobuskih redova vožnje MKP iz 2012. godine koji nije bio usaglašen sa Zakonom o konkurenciji po mišljenju KV“, ali ne navodite zbog čega tačno je pravilnik iz 2012. godine proglašen neusaglašenim? Ne može se razumjeti zaključak koji ovakvim nalazom želite da postignete. Članom 47. Zakona o međunarodnom i međuentitskom drumskom prevozu

definisano je da se propisima koje donosi ministar „može predvidjeti prenošenje određenih poslova nadležnog ministarstva na druge institucije i privredne asocijacije“.

U dijelu 3.1.2.2. navodite: „Naime, za povjeravanje poslova usklađivanja međunarodnih i međuentitetskih redova vožnje MKP nije proveo proceduru javnog nadmetanja za odabir organizacije koja će ove poslove vršiti, nego ih je svojim pravilnikom dodijelio Vanjskotrgovinskoj komori. MKP, suprotno ranijim praksama, nije tražio mišljenje Konkurencijskog vijeća o usklađenosti ovih propisa sa Zakonom o konkurenciji“. Molimo da uzmete u obzir član 47. Zakona o međunarodnom i međuentitetskom drumskom prevozu, kao i odredbe Zakona o Vanjskotrgovinskoj komori BiH koji je donijela Parlamentarna skupština BiH. Pristup tržištu i sprečavanje zloupotrebe u oblasti konkurencije je jedno pitanje, a posao provjere elemenata reda vožnje za usklađivanje je sasvim drugo pitanje. Zakon o VTKBiH propisuje da „Komora može obavljati i druge poslove koji su joj povjereni, a na osnovu odluke nadležnih organa Bosne i Hercegovine“.

U dijelu 3.1.3.1. navodi se: „MKP je 2016. godine pripremio izmjene i dopune Zakona o međunarodnom i međuentitetskom drumskom prevozu koje su između ostalog sadržavale i izmjenu člana 47., a kojim je predviđeno prenošenje javnih poslova nadležnog ministarstva na druge institucije ili privredne asocijacije, međutim do kraja augusta 2023. godine one još uvijek nisu usvojene“, te da „MKP povjeravanje javnih poslova stručnog osposobljavanja upravitelja prevoza i vozača vrši na osnovu podzakonskih akata koje sam donosi“. Kao što je prethodno spomenuto, u članu 47. važećeg zakona propisano je da se propisima koje donosi ministar „može predvidjeti prenošenje određenih poslova nadležnog ministarstva na druge institucije i privredne asocijacije“. Prijedlog zakona koji spominjete nije uspio u parlamentarnoj proceduri jer je, iako usvojen od strane Predstavničkog doma, odbijen od strane Doma naroda PSBiH.

Naziv dokumenta	Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu
Saziv	VII. (2014. - 2018.)
Utvrđen na sjednici predlagača	71. sjednica, održana 31.8.2016.
Broj i datum Prijedloga zakona u DNPSBiH	01.02-02-1-2509/16, od 28.9.2016.
Broj i datum Prijedloga zakona u PDPSBiH	01.02-02-1-2509/16, od 28.9.2016.
Predlagač u DNPSBiH	Vijeće ministara BiH
Predlagač u PDPSBiH	Vijeće ministara BiH
Status u DNPSBiH	Odbijen
Red. br. i datum sjednice Doma - tačka dnevnog reda	31., 19.7.2017. Ad. 3.
Status u PDPSBiH	Usvojen
Red. br. i datum sjednice Doma - tačka dnevnog reda	38., 30.11.2016. Ad. 5.
Konačni status u PSBiH	Odbijen

U dijelu 3.1.2.1.1. navodi se: „MKP je 2012. godine na prijedlog izabranog stručnog tijela donio cjenovnik usluga bez analize strukture cijena i jasno definisanih kriterija na osnovu kojih su određene visine cijena i procenat raspodjele prihoda“. Smatramo da je potrebno navesti da je sadržaj osposobljavanja propisan pravilnikom, te je potrebno napraviti poređenje sa prethodnim iznosima naknada. Stiće se utisak da su utvrđene naknade višestruko veće nego prethodno utvrđene.

Istaknuti navod „Neprikupljanje prihoda od povjerenih poslova iz nadležnosti MKP kao posljedicu ima manje sredstava u budžetu MKP i posljedično budžetu institucija BiH, a koja su mogla biti iskorištena za unapređenje ovog, ili drugih procesa i usluga koje se isporučuju građanima BiH“ je formulisan na način da se može zaključiti da je obustavljeno prihodovanje, što nije slučaj. Činjenica je da nisu ispunjene pretpostavke za prikupljanje ovog dijela prihoda od samog početka.

U tekstu navodite: „MKP je pripremio Prijedlog cjenovnika koji je poslao na mišljenje Uredu za zakonodavstvo i Ministarstvu finansija i trezora BiH“ dok je istaknuti zaključak „Devet godina nakon usvajanja Pravilnika, odnosno do kraja augusta 2023. godine, MKP nije pripremio i VM BiH dostavio novi prijedlog cjenovnika usluga.“.

U dijelu 3.1.3.2. navodite zaključak: „ovo za posledicu ima ograničenu konkurenciju odnosno monopolizaciju određene vrste usluga usljed čega ispaštaju krajnji korisnici istih“, a nejasno je iz kog dokaza ste našli da je štetna posljedica nastala prema krajnjim korisnicima.

U dijelu 3.2. navodite: „Nadzor nad radom institucija s javnim ovlaštenjima nije uspostavljen niti je podzakonskim aktima definisan način vršenja nadzora za sve oblasti za koje ove institucije obavljaju povjerene poslove“. U vezi djelokruga rada ovog Ministarstva, pitanje dodjele javnih ovlaštenja je vezano za upravne akte i provedbene propise koje donosi ovo Ministarstvo, a na osnovu kojih se dodjeljuju određeni poslovi privatno-pravnim subjektima. Obim ovlaštenja, postupak i način dodjele ugovora i donošenja upravnih akata su uređeni provedbenim propisima koje je donio ministar komunikacija i prometa pri čemu ovo Ministarstvo ističe pitanje da li se u ovim slučajevima radi o prenosu javnih ovlaštenja. Nesporno je da funkcija nadzora nije na adekvatan način realizovana.

U dijelu 3.2.2. navodite da „MKP nije kontrolisao opravdanost visine naknada koje je definisala Vanjskotrgovinska komora, a koje prevoznici plaćaju. MKP podzakonskim aktima nije definisao visinu naknada po ovom osnovu, niti je od Vanjskotrgovinske komore zahtijevao kriterije na osnovu kojih je određena visina naknada za usklađivanje međunarodnih redova vožnje“. Molimo da uzmete u obzir odredbe Zakona o STKBiH koji je donijela Parlamentarna skupština BiH.

U dijelu 3.2.4. navodite „S obzirom na to da kontrole nisu uspostavljene, MKP do okončanja revizije nije raspolagalo sa podacima kojim osobama je izdata međunarodna vozačka dozvola“. Molimo da preformulišete ovaj navod, ne postoji osnov da Ministarstvo raspolaže ovim podacima kad su osobe u pitanju. Opet je izražen nedostatak zakonodavnog okvira, što se pravilnikom nije moglo drugačije urediti. Posebnim zakonima uređen je rad auto-moto društava u BiH.

U dijelu 4.1. navodite: „Naime, prema stavovima nadležnih institucija, iako je Zakonom o upravi definisano da se javni poslovi mogu povjeravati drugim institucijama ili privrednim asocijacijama isključivo zakonom, MKP je povjeravanje poslova iz nadležnosti vršio pravilnicima koje je donosio ministar.“. Želimo da istaknemo sljedeće:

U skladu sa članom 205. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini, kojim je definisano da "bliže uslove o homologaciji vozila, dijelova uređaja i opreme, određivanju organizacija koje mogu obavljati administrativne i tehničke poslove u oblasti homologacije pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s organom nadležnim za poslove energetike i industrije" ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine je donio Pravilnik o homologaciji vozila („Službeni glasnik BiH“, br. 83/20 i 8/22) kojim je uređio način i postupak dodjele ugovora za obavljanje administrativnih poslova u oblasti homologacije vozila, dijelova, uređaja i opreme vozila, kao i uvjete koji se moraju ispunjavati za dodjelu navedenih poslova.

U skladu sa članom 6. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini, kojim je definisano da "bliže odredbe o načinu i postupku certificiranja i uvjetima koje moraju da ispunjavaju organizacije za certificiranje vozila pravilnikom propisuje ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u saradnji s organom nadležnim za unutrašnje poslove"; ministar komunikacija i prometa je donio Pravilnik o certificiranju vozila i uvjetima koje organizacije za certificiranje moraju ispuniti ("Službeni glasnik BiH", br. 41/08, 89/11, 6/12 i 83/20; Ispravka – "Službeni glasnik BiH", broj: 85/20), kojim je uredio način i postupak dodjele ugovora za obavljanje administrativnih i tehničkih poslova u oblasti certificiranja vozila.

Članom 47. Zakona o međunarodnom i međuentitetskom drumskom prevozu definisano je da se propisima koje donosi ministar, vezano za uslove za izdavanje licenci, „može predvidjeti prenošenje određenih poslova nadležnog ministarstva na druge institucije i privredne asocijacije“. U skladu sa članom 5. predmetnog Zakona, Ministarstvo je donijelo Pravilnik o uslovima za izdavanje licence i kvalifikacijske kartice vozača.

Oblast usklađivanja međunarodnih i međuentitetskih autobuskih redova vožnje je na osnovu ovlašćujućih odredaba čl. 13. stav 3., 21. stav 3. i 47. stav 2. Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu ("Službeni glasnik BiH", br. 1/02 i 14/03) uređena Pravilnikom o postupku usklađivanja i registracije redova vožnje, načinu i postupku izdavanja dozvole i obrascu dozvole („Službeni glasnik BiH“, broj: 7/18).

Shodno odredbama člana 192. Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosne i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 06/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17 i 9/18) međunarodne vozačke dozvole izdaju auto-moto klubovi/savezi i auto-moto društva, ovlašteni za izdavanje tih dozvola za države za koje je potrebna međunarodna vozačka dozvola. Na osnovu ovlašćujućih odredaba navedenog zakona, ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine je ovlašten da u saradnji sa nadležnim organom za unutrašnje poslove donese provedbeni propis kojim se utvrđuju bliže odredbe o obrascu i sadržaju međunarodne vozačke dozvole, postupku i načinu izdavanja, načinu davanja ovlaštenja auto-moto klubovima/savezima i auto-moto društvima i načinu vođenja evidencije o izdatim vozačkim dozvolama. Odredbama člana 2. provedbenog propisa, Pravilnika o međunarodnoj vozačkoj dozvoli („Službeni glasnik BiH“, br. 13/07 i 42/11), propisano je da ovlaštenje za izdavanje međunarodne vozačke dozvole daje Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Ono što je, na kraju, jedan od elemenata za buduće unaprjeđenje poslovnih procesa jeste obavezna ocjena usklađenosti od strane finansijske revizije. Od 2011. godine do danas bilo je dovoljno prostora da se, kroz reviziju prihodovne strane, provedu i aktivnosti koje bi pomogle Ministarstvu da usklađenost podigne na veći nivo. Ovako smo došli u situaciju da, u istoj godini, mišljenje sa rezervom i revizija učinka za iste teme, nakon skoro 15 godina, razmatraju procese koji očigledno pokazuju svu manjkavost institucionalnog uređenja BiH. Povjeravanje javnih ovlaštenja ili povjeravanje poslova ostaju nerazjašnjena dilema. Osnivanje Agencije za sigurnost prometa na nivou BiH bi funkcionalno omogućilo provođenje ovih poslova na drugačiji način, sa praktične strane, dok je, sa zakonodavne strane, jedan ovakav zadatak u postojećim okolnostima nemoguće izvršiti. Nepostojanje funkcionalnih agencija i organizacija koje bi obavljale ove poslove u skladu sa dobrom praksom zemalja u okruženju koje u izvještaju spominjete, kao i improvizacija u zakonodavnom okviru za nivo Bosne i Hercegovine, nedostatak izvornih nadležnosti za oblast sigurnosti prometa na cestama u BiH, neodgovarajuća sistematizacija radnih mjesta u Ministarstvu su elementi koji uveliko narušavaju funkcionisanje sistema u cjelini. Posljedica ovakvog načina organizacije jeste improvizacija provođenja poslovnih funkcija, posebno u pogledu funkcije nadzora.

Molimo da ove komentare sa dužnom pažnjom razmotrite, a slučaju bilo kakve potrebe za dodatnim pojašnjenjima, Ministarstvo vam u potpunosti stoji na raspolaganju.

Sa poštovanjem,

Dostavljeno:

- Naslovu
- 01, 02, 03, 04, 05, 08
- a/a

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

Broj: 05-16-1-1368-6/23
Sarajevo, 15. 1. 2024.

Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine
Trg BiH 1
71000 Sarajevo

Edin Forto, ministar

Predmet: Odgovor na komentare na Nacrt izvještaja „Povjereni javni poslovi iz nadležnosti institucija BiH-studija slučaja: Ministarstvo komunikacija i prometa BiH“

Veza: Vaš akt broj 04-16-1-2201-2/23 od 29.12.2023. godine

Cijenjeni,

Zahvaljujemo Vam se na dostavljenim komentarima na Nacrt izvještaja "Povjereni javni poslovi iz nadležnosti institucija BiH-studija slučaja: Ministarstvo komunikacija i prometa BiH". Vaši komentari su pažljivo razmotreni i na odgovarajući način obrađeni u konačnom izvještaju.

U skladu sa Vašim komentarima izvršene su odgovarajuće korekcije Izvještaja, odnosno određeni komentari su djelimično ili potpuno, prihvaćeni i izvršene su korekcije Izvještaja u poglavljima: 2.1. i 2.1.1. te u poglavljima 3.1.1.1, 3.1.2.1, 3.1.3.1, 3.1.3.1.1, 3.1.3.2, i 3.2.4. Navedene promjene nisu suštinski uticale na nalaze revizije. Ostale komentare nismo mogli prihvatiti jer u istim nisu prezentovani novi dokazi niti činjenice koji bi uticali na izmjenu izvještaja. U nastavku slijedi obrazloženje za komentare koje nismo mogli uvažiti.

Parlamentarna skupština BiH ima zakonodavnu ulogu, međutim Ministarstvo komunikacija i prometa BiH je odgovorno za praćenje stanja iz oblasti za koje je nadležno. U skladu sa tim, Ministarstvo komunikacija i prometa BiH je odgovorno za predlaganje propisa koji će voditi poboljšanju stanja u oblasti za koje je nadležno. Revizija učinka nije davala prednost navodima Pravobranilaštva BiH nego je predstavila informaciju o izrečenim stavovima Pravobranilaštva BiH. Dalje, revizija je u izvještaju isticala samo one propise i odluke koji su značajni za povjeravanje poslova (komentari za poglavlje 3.1.1.1). Revizija ne spori da Vanjskotrgovinska komora BiH može obavljati povjerene poslove, već revizijskim nalazom želimo istaći potrebu osiguranja konkurentnosti i transparentnosti pri povjeravanju poslova (komentar za poglavlje 3.1.2.2).

Nalazi vezani za Cjenovnik stručnog osposobljavanja i ispita upravitelja prijevoza i vozača imali su isključivu namjeru da ukažu da se prilikom pripreme Cjenovnika nisu radile dokumentovane analize niti su utvrđeni dokumentovani kriterijumi za pripremu istog. U istom nalazu revizije skrećemo pažnju da se isto radilo u pripremi kasnijeg prijedloga Cjenovnika (komentar za poglavlje 3.1.3.1.1).

Dalje, smatramo da niste dostavili dodatne dokaze koji bi mogli uticati na formulaciju nalaza revizije vezanih za nadzor Ministarstva komunikacija i prometa BiH nad radom institucija s javnim ovlaštenjima. Revizija smatra da je Ministarstvo komunikacija i prometa BiH institucija nadležna za poslove usklađivanja međunarodnih redova vožnje i da nije osigurala nadzor nad utvrđivanjem cijena za usluge koje Vanjskotrgovinska komora BiH pruža po tom osnovu (komentar za poglavlje 3.2.2).

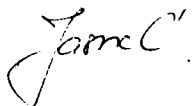
Odgovornost finansijske revizije je da da mišljenje na pouzdanost i tačnost finansijskih izvještaja institucija BiH. Institucije BiH mogu dobiti pozitivno mišljenje finansijske revizije, dok istovremeno mogu biti neekonomične, neefikasne i neefektivne u obavljanju svojih poslova. Revizija učinka bavi se problemima ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti institucija BiH. Nalazi finansijske revizije motivirali su pokretanje revizije učinka što je i istaknuto u uvodnom dijelu našeg izvještaja.

Nadamo se da ovaj odgovor omogućava razumijevanje stavova revizije prilikom kreiranja konačne verzije izvještaja. Dodatno, koristimo ovu priliku da Vam se zahvalimo na Vašoj saradnji tokom provođenja studije revizije učinka.

S poštovanjem

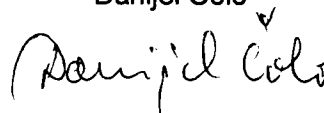
**Viši revizor za reviziju
učinka**

Jasna Česir

**Rukovodilac Odjela
revizije učinka**

Danijel Čolo

Dostavljeno:

- Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine
- a/a.